

INTRODUCERE IN SERVERUL ORACLE

Gestiunea bazelor de date si a informatiilor

Un server de baze de date este cheia rezolvarii problemelor de gestiune a informatiilor. In general, un server trebuie sa asigure gestiunea unei cantitati mari de date intr-un mediu utilizator in asa fel ca mai multi utilizatori sa poata accesa concurent aceleasi date. Acesta actiune trebuie sa fie insotita de o performanta crescuta. Serverul de baze de date trebuie sa impiedice accesul neautorizat si furnizeaza solutii eficiente pentru refacerea in caz de defectiune.

Serverul Oracle furnizeaza solutii efective si eficiente cu urmatoarele caracteristici:

- mediu client / server (procesare distribuita) pentru a lua toate avantajele unui sistem dat sau a unei retele, Oracle permite ca procesarea sa fie impartita intre serverul de baze de date si programul client. Calculatorul care ruleaza sistemul de gestiune a bazelor de date manipuleaza toate responsabilitatile serverului de baze de date in timp ce statia de lucru ruleaza aplicatii concentrate pe interpretarea si afisarea datelor
- gestiunea bazelor de date mari si a spatiului in Oracle suporta baze de date mari potential de dimensiune terabyte. Pentru a face eficienta folosirea echipamentelor hardware costisitoare, permite control complet al folosirii spatiului
- mai multi utilizatori concurenti ai bazei de date, Oracle suporta un numar mare de utilizatori concurenti care executa o varietate de aplicatii ce opereaza cu aceleasi date. Aceasta minimizeaza conflictul dintre date si garanteaza concurenta datelor.
- performanta inalta la procesarea tranzactiilor - Oracle mentine caracteristicile anterioare cu un mare grad de performanta al intregului sistem. utilizatorii bazei de date nu sufera scaderea performantelor de procesare
- inalta disponibilitate - in anumite locatii Oracle lucreaza 24 ore pe zi fara limitarea utilizarii bazei de date sau caderea partiala a sistemului nu intrerup utilizarea bazei de date
- disponibilitatea controlului - Oracle poate controla selectiv disponibilitatea bazei de date la nivelul bazei de date sau la nivelul sub bazei. De exemplu: un administrator poate dezactiva folosirea unei aplicatii specifice astfel ca datele aplicatiei sa poata fi reincarcate fara a afecta alte aplicatii
- deschidere, standard industrial - Oracle aloc la standardele industriale acceptate pentru limbajul de acces la date, sistemul de operare, interfata utilizator, protocoalele de comunicatie in retea. Este un sistem deschis care protejeaza investitia cumparatorului.

Versiunea Oracle server 8.0 este certificata de US National Institute of Standard and Technology 100% impreuna cu standardul ANSI / ISO SQL92. Oracle satisface toate cerintele standardului US Government IS FIPS / 27-2.

Oracle suporta standardul Simple Network Management Protocol (SNMP) pentru gestiunea sistemului. Acest protocol permite administrarea sistemelor heterogene cu o singura interfata administrator.

- gestionarea securitatii - pentru protectia impotriva accesului neautorizat la bazele de date si la utilizarea lor, Oracle furnizeaza o caracteristica de securitate pentru a limita si monitoriza accesul la date. Aceasta caracteristica face gestiunea usoara chiar daca proiectul de accesare a datelor este complex

- integritatea bazelor de date - Oracle introduce integritatea datelor, “reguli de lucru” care dicteaza standardele pentru datele acceptate. Ca rezultat, costul codificarii in gestiunea cautarii in mai multe baze de date este eliminat
- sistem distribuit - pentru retele, medii distribuite, Oracle combina datele localizate fizic pe diferite calculatoare intr-o baza de date logica ce poate fi accesata de toti utilizatorii retelei. Sistemele distribuite au acelasi grad de transparenta pentru utilizatori si consistenta a datelor ca si a sistemelor distribuite, pe deasupra primeste avantajele gestiunii bazelor de date locale. Oracle ofera optiuni heterogene care permit utilizatorilor sa acceseze transparent date din anumite baze de date non-Oracle
- portabilitate - softul Oracle este portat sa lucreze sub diferite sisteme de operare.

Aplicatiile dezvoltate pentru Oracle pot fi portate pe oricare sistem de operare cu modificari putine sau deloc

- compatibilitate - softul Oracle este compatibil cu standardele industriale, incluzind majoritatea sistemelor de operare standard. Aplicatiile dezvoltate pentru Oracle pot fi folosite virtual in oricare sistem de operare cu modificari putine sau deloc
- conectibilitate - Oracle permite diferitelor tipuri de calculatoare si sisteme de operare sa partajeze informatiile in retea
- mediu replicat - Oracle permite replicarea grupurilor de tabele si a obiectelor in locatii multiple.

Serverul Oracle

Serverul Oracle este un sistem de gestiune a bazelor de date relationale care furnizeaza o cale de gestionare deschisa, cuprinzatoare si integrata a informatiilor. Un server Oracle consta dintr-o baza de date Oracle si o instanta Oracle.

Structured Query Language (SQL)

SQL este limbajul de programare care defineste si manipuleaza bazele de date. Bazele de date SQL sint baze de date relationale; datele sint memorate intr-un set de relatii simple. O baza de date poate avea una sau mai multe tabele. Oricare tabela are coloane si rinduri.

Se pot defini date si manipula date in tabele cu comenzi SQL. Se pot folosi comenzi ale limbajului de definire a datelor (Data Definition Language-DDL) pentru a manevra date. Comenzile DDL includ comenzi pentru crearea si modificarea bazelor de date si tabelor.

Se pot actualiza, sterge, accesa date dintr-o tabela cu comenzi de manipulare a datelor (Data Manipulation Commands DML). Comenzile DML includ comenzi de modificare si extragere a datelor. Cea mai comuna comanda SQL este SELECT care permite regasirea datelor din baza de date.

In plus fata de comenzile SQL, serverul Oracle are un limbaj procedural numit PL/SQL. PL/SQL permite programatorilor sa programeze comenzi SQL.

Structura bazei de date

Baza de date Oracle are o structura fizica si o structura logica. Deoarece structura logica si structura fizica sint separate, structura fizica poate fi gestionata fara sa afecteze accesul la structura logica.

Structura fizica : o baza de date Oracle are o structura fizica determinata de fisierele sistemului de operare care constituie baza de date Oracle. Fiecare baza de date este constituita din trei tipuri de fisiere: unul sau mai multe fisiere de date, doua sau mai multe fisiere redo-log si unul sau mai multe fisiere de control.

Fisierele bazei de date Oracle furnizeaza memorarea fizica a informatiilor bazei de date.

Structura logica : incluzind spatiul pentru tabele (tablespace), segmente si extenturi stabileste modul in care este utilizat spatiul fizic al bazei de date. Structura logica a bazei de date este determinata de:

- unul sau mai multe spatii pentru tabele (tablespace). Spatiul pentru tabele (tablespace) este o zona logica de memorare
- obiectele schemei bazei de date

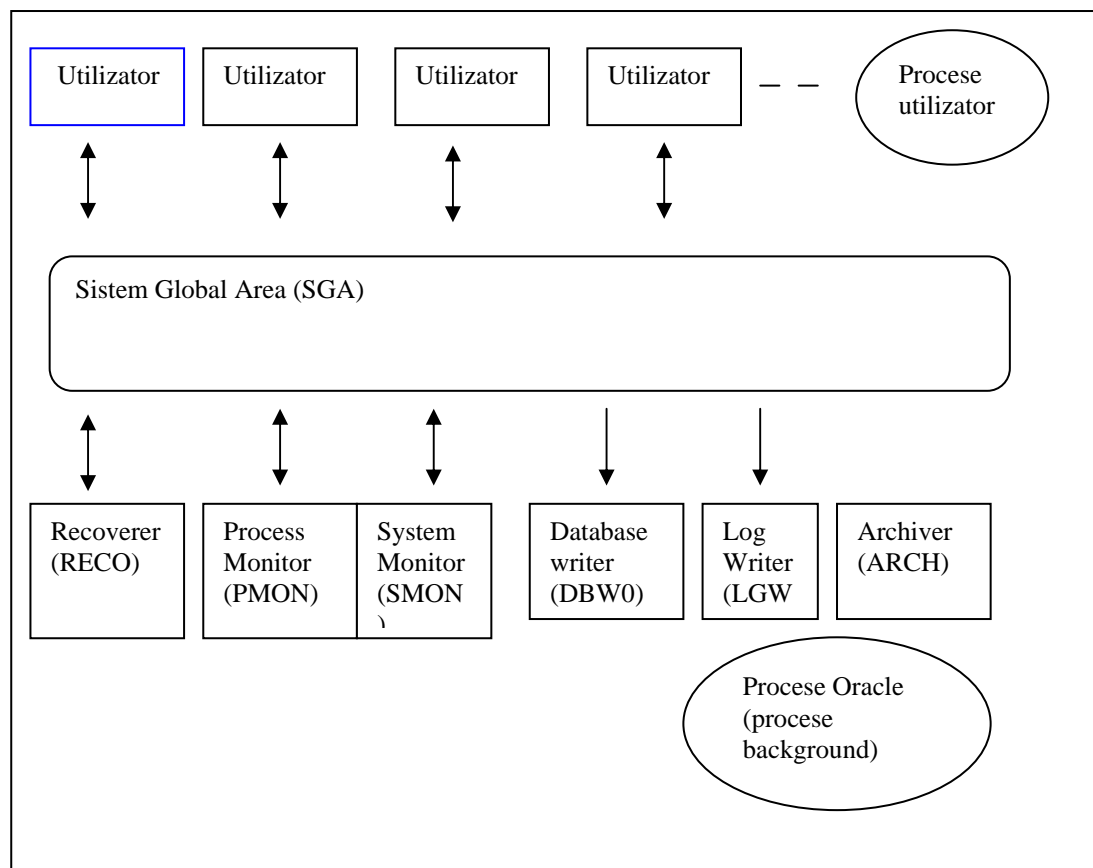
Schema este o colectie de obiecte. Obiectele schemei sint structuri logice care refera direct datele din baza de date. Schema include structuri cum ar fi tabele, view-uri, secvente, proceduri memorate, sinonime, indecsi, clustere si baze legate.

Schema obiectelor si relatiile dintre ele formeaza designul relational al bazei de date.

Instanta Oracle - de fiecare data cind este startata o baza de date, este alocata o zona sistem globala (SGA) si sint startate procesele background. SGA este o zona de memorie folosita pentru partajarea informatiilor bazei de date intre utilizatorii bazei de date. Combinatia dintre procesele background si bufferele de memorie este numita instanta Oracle.

O instanta Oracle are doua tipuri de procese: procese utilizator si procese Oracle.

- un proces utilizator executa codul unui program de aplicatie (cum ar fi Oracle Forms) sau un utilitar Oracle (cum ar fi Oracle Enterprise Manager)
- procesul Oracle este procesul server care efectueaza lucrul pentru procesele utilizator si procesele background care efectueaza lucrul de intretinere pentru serverul Oracle

Softul de comunicatie si NET8

Daca procesul utilizator si procesul server sint pe calculatoare diferite in retea sau daca procesul utilizator este conectat la un proces server partajat prin intermediul unui dispecer de procese, procesul utilizator si procesul server, comunica folosind NET8. Dispecerul este un proces background optional, prezent numai cind este folosita o configuratie server multi thread. NET8 este interfata Oracle pentru standardizarea protocoalelor de comunicatie care permit transmisia corespunzatoare a datelor intre calculatoare.

Oracle Parallel server: Sisteme cu instante multiple

Anumite arhitecturi hardware (de exemplu sistem de discuri partajat) permit ca mai multe calculatoare sa partajeze accesul la date, soft sau echipamente periferice. Oracle cu optiunea Parallel Server poate lua avantajele unei asemenea arhitecturi prin rularea mai multor instante care partajeaza o singura baza de date fizica. In aplicatiile corespunzatoare, Oracle Parallel Server permite accesarea unei singure baze de date de catre utilizatorii de pe mai multe masini cu cresterea performantelor.

Bazele de date Oracle

O baza de date Oracle este o colectie de date care sint tratate ca o unitate. Scopul general al bazei de date este memorarea si regasirea informatiilor. Baza de date are o structura logica si o structura fizica.

Deschiderea si inchiderea bazei de date:

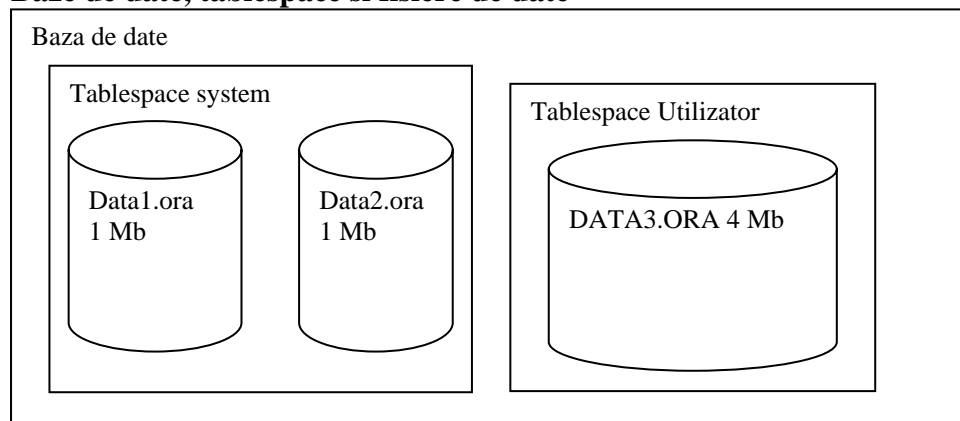
O baza de date poate fi deschisa (accesibila) sau inchisa (inaccesibila). In situatii normale baza de date este deschisa si disponibila utilizatorilor. Totusi, o baza de date este uneori inchisa pentru efectuarea unor functii de administrare specifice care cer ca baza de date sa nu fie disponibila utilizatorilor.

Structura bazei de date si gestiunea spatiului

O baza de date Oracle este o colectie de date tratate unitar. Scopul general al bazei de date este memorarea si regasirea informatiilor. Baza de date are o structura logica si o structura fizica.

Structura logica**Spatiul pentru tabele (tablespace)**

O baza de date este impartita in unitati logice de memorare numite spatii pentru tabele (tablespace). Tablespace se foloseste pentru gruparea structurilor logice care au o anumita legatura. De exemplu, tablespace grupeaza toate obiectele aplicatiei pentru a simplifica anumite operatii de administrare.

Baze de date, tablespace si fisiere de date

- fiecare baza de date este impartita in una sau mai multe tablespace
- unul sau mai multe fisiere de date sint create explicit pentru fiecare tablespace pentru a memora fizic datele tuturor structurilor logice in tablespace
- marimea combinata a fisierelor de date in totalul capacitatii tablespace (tablespace SYSTEM are 2KB pe cind tablespace USERS are 4KB)
- capacitatea de memorare combinata a tuturor tablespace bazei de date este capacitatea totala a bazei de date.

Tablespace on line si off line

Tablespace poate fi on line (accesibila) sau off line (inaccesibila). Tablespace este on line in mod normal in asa fel ca utilizatorii pot accesa informatiile din tabela. Totusi, uneori tablespace trebuie facuta off line pentru a face o portiune a bazei de date indisponibila in timp ce se permite accesul utilizatorilor la partea ramasa a bazei de date. Aceasta face ca sarcinile administrative sa se desfasoare mai usor.

Schema si obiectele schemei

Schema este o colectie de obiecte ale bazei de date. Obiectele schemei sint o structura logica ce refera direct datele bazei de date.

Obiectele schemei includ asemenea structuri cum ar fi tabele, view-uri, secvente, proceduri memorate, sinonime, indecsi, clustere si baze legate. (Acesta nu sint relatii intre tablespace si schema; obiectele din aceeasi schema pot fi in tablespace diferite si tablespace poate contine obiecte din scheme diferite).

Blocuri de date, extenturi si segmente

Oracle controleaza folosirea spatiului pe disc prin structura logica de memorare care include blocuri de date, extenturi si segmente.

Blocurile de date Oracle - sint cele mai mici elemente ale bazei de date. Datele bazei de date Oracle sint memorate in blocuri de date. Un bloc de date corespunde unui numar specific de bytes al spatiului fizic de pe disc. Marimea unui bloc de date este specificata pentru fiecare baza de date cind aceasta este creata. Baza de date Oracle foloseste si alocarea spatiului liber al bazei de date in blocuri de date Oracle.

Extentul - urmatorul nivel logic al bazei de date este extentul. Un extent este un numar specific de blocuri de date contigue, obtinute intr-o singura alocare, folosite sa memoreze un tip de informatii specific.

Segmentul - nivelul logic peste extent este segmentul. Segmentul este un set de extenturi alocate pentru o anumita structura logica. De exemplu, diferitele tipuri de segmente includ urmatoarele:

segment de date - fiecare tabela non-cluster are un segment de date.

Toate datele tablei sint memorate in extenturile acestui segment. Fiecare cluster are un segment de date. Datele fiecarei table din cluster sint memorate in segmentul de date al clusterului.

segment index - fiecare index are un segment care memoreaza toate datele acestuia.

segmente rollback - pentru o baza de date sint create de catre administratorul bazei de

date una sau mai multe segmente rollback pentru memorarea temporara a informatiilor de refacere. Aceste informatii sint folosite pentru:

- generarea citirii consistente
- in timpul refacerii bazei de date
- pentru a anula tranzactii nerealizate

segmente temporare - un segment temporar este creat de catre Oracle

cind o comanda SQL necesita spatiu temporar de lucru pentru executia completa. Cind comanda termina executia, extenturile segmentului temporar sint returnate sistemului de operare pentru a fi folosite ulterior.

Oracle alocă dinamic spațiu cind extenturile existente ale unui segment devin pline. Totusi cind extenturile existente ale unui segment sint pline, Oracle alocă un alt extent pentru acest segment daca este nevoie. Deoarece extenturile sint alocate la nevoie, extenturile unui segment pot fi contigue sau nu.

Structura fizica a bazei de date

Fisierele de date

Oricare baza de date Oracle are fizic una sau mai multe fisiere de date. Un fisier de date al bazei de date contine toate datele bazei de date. Datele structurii logice cum ar fi tabelele si indecsii sint memorate fizic in fisierele de date alocate pentru baza de date.

Caracteristicile fisielerelor de date sint:

- un fisier de date poate fi asociat numai cu o baza de date
- fisierele de date pot avea anumite caracteristici stabilite care le permit extinderea automata cind baza de date ruleaza in afara spatiului
- unul sau mai multe fisiere de date ale bazei de date formeaza o unitate de memorare a bazei de date numita spatiu pentru tabele.

Folosirea fisielerelor de date

Datele din fisierele de date sint citite, la nevoie, in timpul operatiilor normale a bazei de date si memorate in memoria cache Oracle. De exemplu, se presupune ca un utilizator doreste sa acceseze anumite date dintr-o tabela a bazei de date. Daca informatia ceruta nu este deja in memoria cache a bazei de date, ea este citita din fisierul de date corespunzator si memorata in memoria cache. Datele modificate sau datele noi nu este necesar sa fie scrise in memorie imediat. Pentru a reduce numarul de accesari ale discului si cresterea performantelor, datele sint tinute impreuna in memorie si scrise in fisierul de date corespunzator toate odata, la un moment determinat de procesul background Oracle DBWn.

Fisierele redo-log

Fiecare baza de date are doua sau mai multe fisiere redo-log. Setul de fisiere redo-log pentru o baza de date este cunoscut impreuna ca redo-logul bazei de date. Prima functie a redo-log este sa inregistreze toate schimbarile facute in date. Daca o eventuala defectiune impiedica ca datele modificate sa fie scrise permanent in fisierele de date, modificarile pot fi obtinute din redo-log si lucrul nu este pierdut.

Fisierele redo log sint critice in protectia bazei de date fata de defectiuni. Pentru protectia la defectiuni a fisierelor redo-log insasi Oracle furnizeaza multiplicarea redo-log astfel incit doua sau mai multe copii redo-log pot fi mentinute pe discuri diferite.

Folosirea fisierelor redo-log

Informatiile din fisierele redo-log sint folosite numai pentru refacerea datelor dintr-un sistem sau mediu defect care impiedica datele sa fie scrise in fisierele de date ale bazei de date. De exemplu, daca o cadere de tensiune intrerupe brusc operatiile bazei de date, datele din memorie nu pot fi scrise in fisierele de date si acestea sint pierdute. Totusi, oricare data pierduta poate fi refacuta cind baza de date este deschisa prin aplicarea informatiilor din cel mai recent fisier redo-log la fisierele de date ale bazei de date, Oracle reface baza de date la momentul caderii tensiunii.

Fisierele de control

Fiecare baza de date Oracle are un fisier de control. Un fisier de control contine intrari sau specifica structura fizica a bazei de date. De exemplu, aceasta contine urmatoarele tipuri de informatii:

- numele bazei de date
- numele si localizarea fisierelor de date si a fisierelor redo-log ale bazei de date
- eticheta de timp a creerii bazei de date

Asemănător cu redo-log, Oracle permite ca fisierele de control sa fie multiplicat pentru protejare.

Folosirea fisierelor de control

De fiecare data cind o instanta a bazei de date este startata, fisierul ei de control este folosit pentru identificarea bazei de date si fisierele redo-log care trebuie sa fie deschise pentru operatiile urmatoare ale bazei de date. Daca starea fizica a bazei de date este modificata (de exemplu un fisier de date nou sau un fisier redo-log se creeaza) fisierul de control este modificat automat de Oracle pentru a reflecta aceste schimbari. Fisierul de control este folosit si la refacerea bazei de date daca aceasta este necesara.

Structura memoriei si procesele

Serverul Oracle foloseste structurile memoriei si procesele pentru gestiunea si accesarea bazei de date. Toate structurile memoriei exista in memoria principala a calculatorului care constituie sistemul bazei de date.

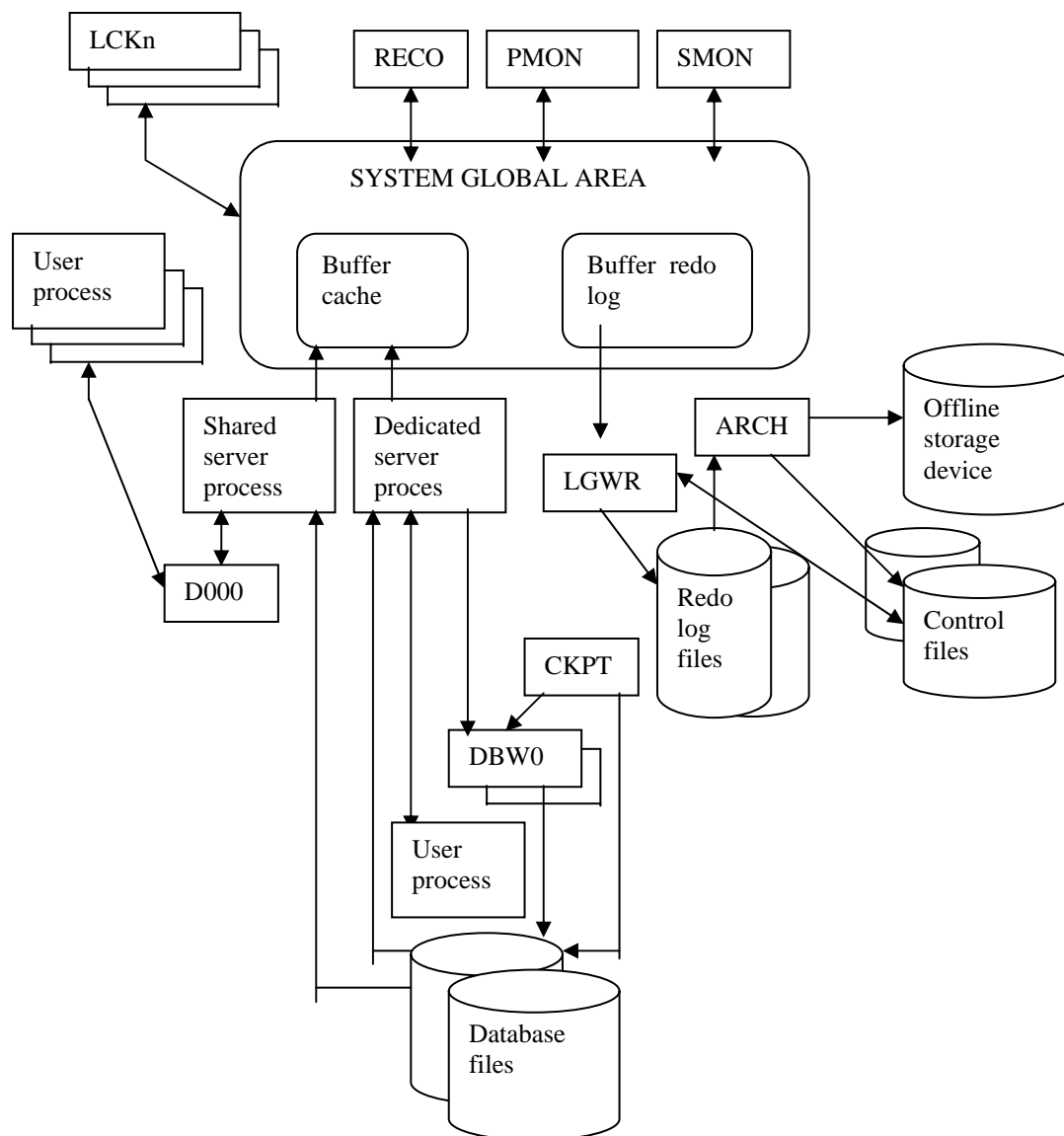
Procesele sint joburi sau taskuri care lucreaza in memoria acestui calculator.

Structura memoriei

Oracle creeaza si foloseste structuri de memorie pentru a efectua anumite joburi. De exemplu, memoria mentine codul program care se executa si datele care sint partajate intre

utilizatori. Anumite structuri ale memoriei de baza sint asociate cu Oracle: SGA (care include bufferele bazei de date, bufferele redo-log si shared pool) si PGA.

Structura memoriei si procesele Oracle

SGA - System Global Area

System Global Area (SGA) este o zona de memorie partajata care contine date si informatii de control pentru instanta Oracle. SGA si procesele Oracle background constituie instanta Oracle. Oracle alocă SGA cind o instanta startea și o dealocă cind instanta este oprita. Fiecare instanta are propria SGA.

Utilizatorii concurenti conectati la serverul Oracle partajeaza date in SGA. Pentru performanta optima, intreg SGA trebuie sa fie atit de mare (pina cind incapa in memoria reala) incit sa memoreze cit mai multe date posibil si sa minimizeze operatiile I/O cu discul.

Informatiile memorate in SGA sint impartite in citeva tipuri de structuri de memorie, incluzind bufferele bazei de date, bufferele redo-log si shared pool. Aceste zone au dimensiune fixa si sint create in timpul startarii instantei.

Bufferul cache al bazei de date

Bufferele bazei de date sint o zona SGA care memoreaza cele mai recent utilizate blocuri ale bazei de date; setul de buffere ale bazei de date dintr-o instanta se numesc bufferul cache al bazei de date.

Bufferul cache contine atat blocuri modificate cit si blocuri nemodificate. Deoarece cel mai recent (si adesea cel mai frecvent) folosit bloc de date este tinut in memorie, scad operatiile I/O si cresc performantele.

Bufferul redo-log

Zona SGA care memoreaza intrarile redo - o inregistrare a modificarilor facute in baza de date. Intrarile redo-log se memoreaza in bufferul redo-log si sint scrise in fisierul redo-log, care este folosit daca este necesara refacerea bazei de date. Are dimensiune statica.

Shared pool

Este portiunea SGA care contine structuri de memorie partajata cum ar fi zona partajata SQL. O zona partajata SQL este ceruta pentru procesarea fiecarei comenzi SQL lansate la o baza de date. Zona SQL contine informatii cum ar fi partea de analiza si planul de executie pentru comanda corespunzatoare. O singura zona SQL partajata este folosita de mai multe aplicatii care lanseaza aceeasi comanda lasind mai multa memorie partajata pentru alti utilizatori.

PGA

Program Global Area este un buffer de memorie care contine date si informatii de control pentru procesul server. PGA este creeata de Oracle cind este startat procesul server. Informatiile din PGA depind de configurarea Oracle.

Arhitectura proceselor

Un proces este un mecanism in sistemul de operare care executa o serie de pasi. Anumite sisteme de operare folosesc termenul de job sau task. Un proces are in mod normal propria sa zona de memorie privata in care aceasta ruleaza.

Serverul Oracle are doua tipuri principale de procese: proces utilizator si proces Oracle.

Proces utilizator (client)

Un proces utilizator este creat si mentinut sa execute codul programului de aplicatii (ca de exemplu, program C++) sau un utilitar Oracle (exemplu, Oracle Enterprise Manager). Procesele utilizator gestioneaza comunicatia cu procesul server. Procesul utilizator comunica cu procesul server prin intermediul interfetei program.

Arhitectura proceselor Oracle

Procesele Oracle sint apelate de alte procese sa execute functii pentru procesul invocat.

Procesele server

Oracle creeaza procese server pentru a manipula cererile proceselor utilizatorilor conectati. Un proces server este insarcinat cu comunicarea cu procesul utilizator si interactioneaza cu Oracle pentru a trimite raspunsul cererii procesului utilizator asociat. De exemplu, daca un utilizator cere anumite date care nu sunt in bufferul bazei de date al SGA, procesul server asociat citește blocurile de date corespunzătoare din fisierele de date in SGA. Oracle poate fi configurat sa varieze numarul proceselor utilizator per proces server. Intr-o combinatie server dedicat, procesul server manipuleaza cererile unui singur proces utilizator. O configuratie server multithread permite mai multor procese utilizator sa partajeze un numar mai mic de procese server, minimizand numarul proceselor server si maximizand utilizarea resurselor disponibile ale sistemului.

In anumite sisteme, procesul utilizator si server sunt separate, pe cind in altele sunt combinate intr-un singur proces. Daca un sistem foloseste server multithread sau daca procesul utilizator si procesul server ruleaza pe masini diferite, procesul server si procesul utilizator trebuie separate. Sistemul client/server separa procesele utilizator si server si le executa pe masini diferite.

Procesele background

Oracle creeaza un set de procese background pentru fiecare instanta. Procesele background efectueaza operatii I/O asincrone si monitorizeaza alte procese Oracle care permit cresterea paralelismului pentru o mai buna performanta.

SGA si procesele background constituie instanta Oracle: DBW, LGWR, CKPT, SMON, PMON, ARCH, RECO, DARK, LCK, SNP, QMN.

DBW (Database Writer)

Scrie blocurile modificate din bufferul cache in fisierele de date. Cu toate ca un proces DBW este suficient pentru multe sisteme (DBW 0) se pot configura procese suplimentare (DBW1 la DBW0) pentru cresterea performantelor sistemului care modifica date multe sau frecvent. Parametrul de initializare DB_WRITER_PROCESSES specifica numarul proceselor DBW.

DBW nu necesita sa scrie blocurile cind se realizeaza o tranzactie. In schimb, DBW este proiectat sa efectueze scrieri cu o mare eficienta. In cele mai obisnuite cazuri, DBW scrie numai cind mai multe date trebuie citite in SGA si sint prea putine buffere libere. Datele cel mai putin folosite sint scrise in fisiere prima data. DBW efectueaza scrieri pentru alte functii cum ar fi punctele de reluare.

Log Writer (LGWR)

Scrie intrarile redo-log pe disc. Datele redo log sint generate in bufferul redo log al SGA. Pe masura ce se realizeaza tranzactiile si bufferele log se umplu, LGWR scrie intr-un fisier redo log online intrarile redo log.

Checkpoint (CKPT)

La un moment specific toate bufferele bazei de date din SGA sint scrise in fisierele de date de catre DBW, acest eveniment este numit checkpoint (punct de reluare). Procesul Checkpoint este responsabil cu semnalarea DBW la checkpoint si actualizarea tuturor fisierele de date si fisierele de control ale bazei de date pentru a indica cel mai recent checkpoint.

System Monitor (SMON)

Efectueaza refacerea instantei la startarea instantei. Intr-un sistem cu instante multiple (unul care foloseste Oracle Parallel Server), SMON al unei instante poate efectua si refacerea altor instante care au esuat. SMON mai sterge segmente temporare care nu au fost mult timp utilizate.

Aceste tranzactii sint eventual refacute de SMON cind tablespace sau fisierul este adus inapoi in starea on line. SMON bricheteaza extenturile libere din baza de date pentru a face spatiu liber contiguu si usor de alocat.

Process Monitor (PMON)

Executa refacerea procesului cind procesul utilizator a esuat. PMON este responsabil de stergerea cache-ului si eliberarea resurselor pe care procesul le-a utilizat. PMON cauta in dispecer si procese server si le restaureaza daca acestea au esuat.

Archiver (ARCH)

Copiaza fisierul redo log in memoria de arhivare cind acesta este plin. ARCH este activ numai cind baza de date este in mod ARCHIVELOG.

Recoverer (RECO)

Este folosit sa rezolve tranzactii distribuite care sint nerezolvate datorate retelei sau caderii sistemului intr-o baza de date distribuita. La intervale de timp, RECO local incearca conectarea la bazele de la distanta si completeaza automat realizarea sau anularea portiunii locale ale oricarei tranzactii distribuite.

Dispatcher(Dnnn)

Este un proces background optional prezent numai cind este folosita o configuratie multi-thread. Cel putin un proces dispecer este creat pentru oricare protocol de comunicatie folosit (D000, ..., Dnnn). Fiecare proces Dispatcher este responsabil cu transferarea cererilor de la procesele utilizatorilor conectati pentru a disponibiliza procesele server partajate si a returna inapoi raspunsul la procesul utilizator corespunzator.

Lock (LCK)

Procesele lock (LCK0, ..., LCK9) sint folosite pentru blocarea inter-instantelor in Oracle Parallel Server.

Job Queue (SNP)

In configuratii baze de date distribuite, pina la 36 procese job queue (SNP0 ... SNP9, SNPA ... SNPZ) pot reimprospata automat tabelele snapshot (instantanee). Procesele se activeaza periodic si reimprospateaza orice tabela snapshot care este programata pentru reimprospatarea automata. Daca sint folosite mai multe procese job queue, procesele partajeaza sarcinile reimprospatarii snapshoturilor.

Queue monitor (QMNn)

Queue monitor sint procese background care monitorizeaza sirul de mesaje pentru Oracle Advanced Queing. Se pot configura pina la 10 procese monitor.

Interfata program

Este mecanismul prin care procesul utilizator comunica cu procesul server. Acesta servește ca o metoda a comunicării standard între orice utilitar client sau aplicație (cum ar fi Oracle Forms) și softul Oracle. Aceste funcții:

- acționează ca un mecanism de comunicare formatând cererile de date, transmitind date și urmărind și returnând erori
- execută conversia și traducerea datelor, în particular între diferite tipuri de calculatoare sau tipuri de date la programe utilizator externe

Exemplu de lucru Oracle

Ilustrarea unei configurații Oracle în care procesul utilizator și procesul server asociat sunt pe mașini separate (conectate prin rețea).

1. O instanță rulează pe calculatorul în care este Oracle (adesea numit host sau server de bază de date).
2. Un calculator care rulează o aplicație (o mașină locală sau o stație de lucru client) rulează aplicația într-un proces utilizator. Aplicația client încearcă să stabilească o conexiune cu serverul folosind driverul corespunzător Net8.
3. Serverul rulează driverul Net8 corespunzător. Serverul detectează cererea de conectare de la aplicație și creează un proces server (dedicat) pentru procesul utilizator.
4. Utilizatorul execută o comandă SQL și realizează tranzacția. De exemplu utilizatorul schimbă numele unui rând într-o tabelă.
5. Procesul server recepționează comanda și caută în shared pool pentru orice zonă partajată SQL care conține o comandă SQL identică. Dacă este găsită o zonă partajată SQL, procesul server caută privilegiile de acces ale utilizatorului pentru data cerută și zona partajată SQL anterioară este folosită pentru procesarea comenzii; dacă nu, este alocată o zonă partajată SQL nouă pentru comandă, în care aceasta va fi analizată și procesată.
6. Procesul server trimite orice valoare a datei necesară din fișierul de date (tabelă) sau cea memorată în SGA.
7. Procesul server modifică date în SGA. Procesul DBW scrie blocul modificat permanent pe disc când aceasta este făcută cu eficiență. Deoarece tranzacția se realizează, procesul LGWR înregistrează imediat tranzacția în fișierul redo log.
8. Dacă tranzacția s-a realizat cu succes procesul server trimite un mesaj prin rețea către aplicație. Dacă nu s-a realizat cu succes se transmite un mesaj de eroare corespunzător.
9. Pe parcursul întregii proceduri, rulează alte procese background, veghind asupra condițiilor care le cer intervenția. În plus, serverul gestionează tranzacțiile altor utilizatori și împiedică conflictele între tranzacțiile care cer aceleași date.

Concurența și consistența datelor

Concurența

Principala grija a unui sistem de gestiune a bazelor de date multiuser este modul cum controleaza concurenta sau accesul simultan la aceeasi data de catre mai multi utilizatori. Fara un control adecvat al concurentei, datele pot fi actualizate si schimbate necorespunzator compromitind integritatea datelor. Daca mai multi utilizatori acceseaza aceeasi data, o cale de a gestiona concurenta este de a face ca fiecare sa-si astepte rindul. Scopul sistemului de gestiune a bazelor de date este de a face aceasta asteptare inexistentă sau neglijabilă pentru fiecare utilizator. Toate comenzile de manipulare a datelor (DML) vor trebui efectuate astfel incit sa fie prevenita interactiunea distructiva intre tranzactiile concurente. Interactiunea distructiva este oricare interactiune care actualizeaza incorect date sau modifica incorect structura datelor.

Oracle rezolva aceste probleme folosind un tip variat de blocari si un modul de consistenta multiversiune. Aceste caracteristici sint bazate pe conceptul de tranzactie.

Citirea consistenta

Citirea consistenta, suportata de Oracle, face urmatoarele:

- garanteaza ca setul de date consultate de o comanda este consistent cu respectarea unui singur moment de timp si nu se schimba in cursul executiei comenzii (citire consistenta la nivel de comanda)
- asigura ca cititorii datelor nu asteapta pentru scriere sau dupa alti cititori ai aceleasi date
- asigura ca cei care scriu in baza de date nu asteapta numai dupa altii care scriu daca acestia incearca sa actualizeze rinduri identice in tranzactii concurente.

Modul simplu in care se intelege implementarea Oracle a citirii consistente este de a se imagina ca fiecare utilizator opereaza o copie privata a bazei de date, de aici modelul de consistenta multiversiune.

Citirea consistenta, segmentele rollback si tranzactiile

Pentru a gestiona modelul consistenta multiversiune, Oracle trebuie sa creeze un set de date citire consistenta cind o tabela este interogata (citita) sau actualizata (scrisa) simultan. Cind se intilneste o actualizare, valorile originale ale datelor schimbate prin actualizare sint scrise in segmentul rollback al bazei de date. Atita timp cit aceste actualizari ramin parte a unei tranzactii nerealizate, oricare utilizator care mai tirziu interogheaza datele modificate vede valorile originale ale datelor - Oracle foloseste informatia curenta din SGA si informatia din segmentul rollback pentru a construi o vizualizare consistenta ("read-consistent view") pentru datele tabelului interogate.

Numai cind o tranzactie este realizata schimbarile tranzactiei sint facute permanente. Comenzile lansate dupa ce tranzactia utilizatorului este realizata vad numai schimbarile facute prin intermediul tranzactiei realizate. De notat ca tranzactia este cheia strategiei Oracle pentru a furniza citirea consistenta.

Aceasta unitate a comenzilor SQL de realizare (sau nerealizare)

- dicteaza punctul de start pentru view-urile de citire consistenta generate in beneficiul cititorilor
- controleaza cind datele modificate pot fi vazute de alte tranzactii ale bazei de date pentru citire sau actualizare

Tranzactii read-only

Implicit, Oracle garanteaza citire consistenta la nivel de comanda. Aceasta stabileste ca setul de date returnat de o singura cerere este consistent cu respectarea unui moment de tip. Totusi, in anumite situatii, se poate cere citire consistenta la nivel de tranzactie - capacitatea de a rula mai multe cereri intr-o singura tranzactie, toate fiind citiri consistente cu

respectarea aceluiasi moment de timp astfel incit cererile acestei tranzactii sa nu vada efectele intervenite prin tranzactiile efectuate.

Daca se doreste rularea unui numar de cereri intre tabele multiple si nu se doreste actualizarea se prefera tranzactiile read-only. Dupa indicarea ca tranzactia este read-only, se pot executa mai multe cereri intre orice tabele, cunoscind ca rezultatul oricarei cereri este consistent cu respectarea aceluiasi moment de timp.

Mecanismul de blocare

Oracle foloseste blocarea pentru a controla accesul concurent la date. Blocarea este un mecanism cu intentia de a preveni interactiunile distructive intre utilizatorii care acceseaza date Oracle.

Blocarea este utilizata pentru a realiza doua scopuri importante ale bazei de date:

- consistenta - asigura ca, datele unui utilizator sau schimbarile nu sint efectuate (de alti utilizatori) pina cind utilizatorul nu termina cu datele.
- integritatea - asigura ca datele bazei de date si structurile reflecta toate schimbarile facute in acestea in secventa corecta.

Blocarea garanteaza integritatea datelor prin furnizarea accesului concurent maxim la date pentru un numar nelimitat de utilizatori.

Blocarea automata

Oracle executa blocarea automata si nu cere actiunea utilizatorului. Blocarea implicita intilnita pentru comenzi SQL la nevoie, depinde de actiunea ceruta.

Managerul de blocare Oracle automat blocheaza datele tabeli la nivel de rind. Prin blocarea datelor la nivel de rind, conflictele pentru aceleasi date sint minimizate.

Managerul Oracle mentine citeva tipuri de blocare a rindurilor, depinzind de tipul operatiei care stabileste blocarea. In general sint doua tipuri de blocare: blocare exclusiva si blocare partajata. Numai o blocare exclusiva poate obtine o resursa (cum ar fi un rind sau o tabela); totusi, mai multe blocari partajate pot obtine o singura resursa. Ambele blocari permit interogarea resursei blocate dar interzic alte activitati asupra resursei (ca actualizare sau stergere).

Blocarea manuala

In anumite circumstante, utilizatorul poate modifica blocarea implicita. Oracle permite modificarea manuala a caracteristicilor blocarii automate la nivel de rind (prin prima cerere pentru rindurile care vor fi actualizate in comanda urmatoare) si la nivel de tabela.

Procesare distribuita si baze de date distribuite

Lucrul calculatoarelor in retea devine din ce in ce mai obisnuit in mediile de calcul de zi cu zi de aceea sistemele de gestiune a bazelor de date trebuie sa fie capabile sa ia avantajele proceselor si capacitatilor de memorare distribuite.

Arhitectura client / server:Procesare distribuita

Procesarea distribuita foloseste mai mult de un procesor pentru a imparti procesarea unui set stabilit de lucrari. Procesarea distribuita reduce incarcarea procesului la un singur procesor permitind diferitelor procesoare sa se concentreze la un subset de sarcini (taskuri), prin aceasta crescind capacitatea si performanta sistemului.

O baza de date Oracle poate lua usor avantajele procesarii distribuite folosind arhitectura client/server. In aceasta arhitectura baza de date sistem este impartita in doua parti: front-end sau portiunea client si back-end sau portiunea server.

Portiunea client - este partea aplicatiei bazei de date care interactioneaza cu tastatura, monitorul si mousele; Nu are responsabilitati de accesare a datelor; concentreaza cererea, procesarea si prezentarea datelor gestionate de portiunea server. Statiile de lucru client pot fi optimizate pentru aceste lucrari. Ele nu necesita discuri de capacitati mari dar beneficiaza de capacitati grafice sporite.

Portiunea server - ruleaza softul Oracle si manipuleaza functiunile cerute pentru accesul concurent si partajat la date. Portiunea server receptioneaza si proceseaza comenzile SQL si PL/SQL generate de aplicatia client. Calculatorul care gestioneaza partea server poate fi optimizat pentru realizarea acestuia: discuri de capacitate mare si procesoare rapide.

Baze de date distribuite

O baza de date distribuita este o gestionare a bazelor de date in retea de catre mai multe servere de baze de date care apare utilizatorului ca o singura baza de date logica. Datele din toate bazele de date distribuite pot fi simultan accesate si modificate. Primul avantaj al bazelor de date distribuite este ca datele bazelor de date fizic separate pot fi combinate logic si potential accesibile tuturor utilizatorilor din retea.

Fiecare calculator care gestioneaza o baza de date dintr-o baza de date distribuita se numeste nod. Baza de date la care utilizatorul este conectat direct se numeste baza de date locala. Oricare baza de date suplimentara accesata de utilizator se numeste baza de date la distanta. Cind o baza de date locala acceseaza o baza de date la distanta, baza de date locala este client pentru serverul de la distanta (arhitectura client / server).

In timp ce baza de date distribuita permite cresterea accesului la o mare cantitate de date prin retea, trebuie sa furnizeze abilitatea de a ascunde locatia datelor si complexitatea accesului prin retea. DBMS distribuit trebuie sa pastreze avantajele administrarii fiecărei baze de date locale ca si cind nu ar fi fost distribuita.

Transparenta locala

Se intilneste cind locatia fizica a datelor este transparenta utilizatorilor si aplicatiilor. Anumite caracteristici Oracle, cum ar fi view-urile, procedurile si sinonimele pot furniza transparenta locatiei. De exemplu, un view care leaga tabele din anumite baze de date furnizeaza transparenta deoarece utilizatorul view-ului nu trebuie sa cunoasca unde este originea datelor.

Autonomia locatiei

Inseamna ca fiecare baza de date care participa la o baza de date distribuita este administrata separat si independent de alte baze de date ca si cum baza de date nu ar fi intr-o retea. Cu toate ca fiecare baza de date poate lucra cu altele, aceasta este distincta, sistem separat care este intretinut individual.

Manipularea bazelor de date distribuite

Arhitectura Oracle a bazelor distribuite suporta toate operatiile DML, incluzind cereri, inserari, actualizari si stergeri din bazele de date de la distanta. Pentru accesarea unei baze de date de la distanta este facuta o referire care include numele global al obiectului de la distanta - nu este necesara codificarea sau o sintaxa complexa pentru accesarea datelor.

De exemplu, pentru interogarea tabelii EMP din baza de date de la distanta SALES, se refera numele global `SELECT * FROM emp @ sales;`

Realizarea in doua faze

Oracle furnizeaza aceeasi siguranta a consistentei in mediu distribuit ca si in mediu nedistribuit. Oracle furnizeaza aceasta siguranta folosind modelul tranzactional si mecanismul de realizare in doua faze.

Ca si intr-un sistem nedistribuit, tranzactiile vor fi planificate exact sa includa un set logic de comenzi SQL care se vor succede.

Mecanismul Oracle de realizare in doua faze garanteaza ca indiferent de tipul defectiunii intilnite, sistem sau retea, se realizeaza o tranzactie distribuita sau o anuleaza in toate nodurile implicate pentru mentinerea consistentei datelor intre baza de date distribuita globala.

Transparenta completa fata de utilizatori

Mecanismul de realizare in doua faze este transparent fata de utilizatorii care lanseaza tranzactii distribuite. O comanda simpla `COMMIT` care denota sfirsitul unei tranzactii automat declanseaza mecanismul de realizare in doua faze pentru realizarea tranzactiei; nu se cere codificarea sau comanda sintactica complexa pentru a include tranzactia distribuita in scopul aplicatiei.

Refacere automata fata de defectiuni sistem sau retea

Procesul background `RECO` rezolva automat rezultatul tranzactiilor distribuite dubioase (in dubiu), tranzactii distribuite in care realizarea a fost intrerupta de o eroare sistem sau retea. Dupa ce defectiunea a fost reparata si comunicarea restabilita, `RECO` de pe fiecare server Oracle local realizeaza sau anuleaza oricare tranzactie distribuita in dubiu consistent in toate nodurile implicate.

Capacitatea de subscriere optionala normala

In eventualitatea unei defectiuni pe termen lung, Oracle permite fiecarui administrator local sa realizeze sau sa anuleze orice tranzactie distribuita care este in dubiu ca rezultat al unei erori. Aceasta optiune permite administratorului unei baze de date locale sa elibereze orice resursa locala care este retinuta indefinit ca rezultat al unei defectiuni pe termen lung.

Facilitati pentru refacerea distribuita

Daca o baza de date trebuie refacuta de la un punct din trecut, Oracle faciliteaza administratorului bazei de date din alta locatie sa returneze bazele lor de date la momentul de timp anterior. Aceasta asigura ca baza de date globala ramine consistenta.

Replicarea tabelor

Sistemul de baze de date distribuite replica adeseori tabele de la distanta care sint frecvent interogate de catre utilizatori. Avind aceste copii ale datelor din anumite noduri, baza de date distribuita nu trebuie sa trimita informatiile repetat in retea, prin aceasta ajutind maximizarea performantelor aplicatiilor.

Datele pot fi replicate folosind instantanee (snapshots) sau replicarea tabelor master.

Oracle si Net8

Net8 este mecanismul Oracle pentru interfata cu protocoale de comunicatii folosite de retea care faciliteaza procesarea distribuita si baze de date distribuite. Protocoalele de

comunicatie difera de transmitere si receptionare a datelor in retea. Intr-un mediu retea, un server Oracle de baze de date comunica cu statiile de lucru client si alte servere de baze de date Oracle folosind softul Oracle Net8.

Net8 suporta comunicatiile in toate protocoalele importante de retea, de la cele suportate in LAN-urile PC la cele folosite in calculatoarele mainframe. Folosind Net8, dezvoltatorii de aplicatii nu trebuie sa se concentreze asupra suportului comunicatiilor in aplicatie. Daca este folosit un nou protocol, administratorul bazei de date face anumite mici modificari pe cind aplicatia nu cere nici o modificare si continua sa functioneze.

Operatii de startare si oprire

O baza de date nu este disponibila utilizatorilor pina cind serverul Oracle nu a startat baza de date si nu a deschis-o. Aceste operatii trebuie executate de administratorul bazei de date . Startarea bazei de date si aducerea acesteia in starea in care este disponibila pentru utilizatori se face in trei pasi:

1. Startarea unei instante a serverului Oracle
2. Montarea bazei de date
3. Deschiderea bazei de date

Cind serverul Oracle starteaza acesta foloseste fisierul de parametri de initializare. Acesti parametri specifica numele bazei de date, cantitatea de memorie alocata, numele fisierelor de control, alte limitari si alti parametri sistem.

Oprirea instantei si a bazei de date conectate se face in trei pasi:

1. Inchiderea bazei de date
2. Demontarea bazei de date
3. Oprirea instantei serverului Oracle

Oracle efectueaza automat toti trei pasi cind instanta este oprita.

Securitatea bazei de date

Sistemele de baze de date multiutilizator, cum este Oracle, includ caracteristici de securitate care controleaza cum acceseaza utilizatori baza de date. De exemplu, mecanismele de securitate:

- previn accesul neautorizat la baza de date
- impiedica accesul neautorizat la obiectele schemei
- controleaza folosirea discului
- controleaza folosirea resurselor sistemului (cum ar fi CPU)
- auditeaza actiunile utilizatorilor

Asociat cu numele fiecarui utilizator al bazei de date este schema cu acelasi nume. Schema este o colectie logica de obiecte ale bazei de date (tabele, view-uri, secvente, sinonime, indecsi, clustere, proceduri, pachete si baze legate). Implicit, fiecare utilizator al bazei de date creeaza si acceseaza toate obiectele din schema orespondenta.

Securitatea bazei de date poate fi clasificata in doua categorii distincte: securitatea sistem si securitatea datelor.

Securitatea sistemului include mecanism care controleaza accesul si folosirea bazei de date la nivel sistem. De exemplu, securitatea sistem include:

- combinatia unui utilizator valid / parola
- cantitatea de spatiu pe disc disponibila schemei obiectelor utilizatorului
- limitele resurselor utilizatorului

Mecanismul de securitate cauta:

- daca utilizatorul este autorizat sa se conecteze la baza de date
- daca auditul bazei de date este activ

- care operatii sistem le poate efectua utilizatorul
 Securitatea datelor include mecanism care controleaza accesul si utilizarea bazei de date la nivelul obiectelor schemei. De exemplu:
- care utilizator are acces la un obiect specific al schemei si tipul de actiuni permise fiecariu utilizator in obiectele schemei (de exemplu utilizatorul SCOTT poate lansa comenzile SELECT si INSERT dar nu poate folosi comanda DELETE in tabela EMP)
- actiunile care sint auditate pentru fiecare obiect al schemei

Mecanismele de securitate

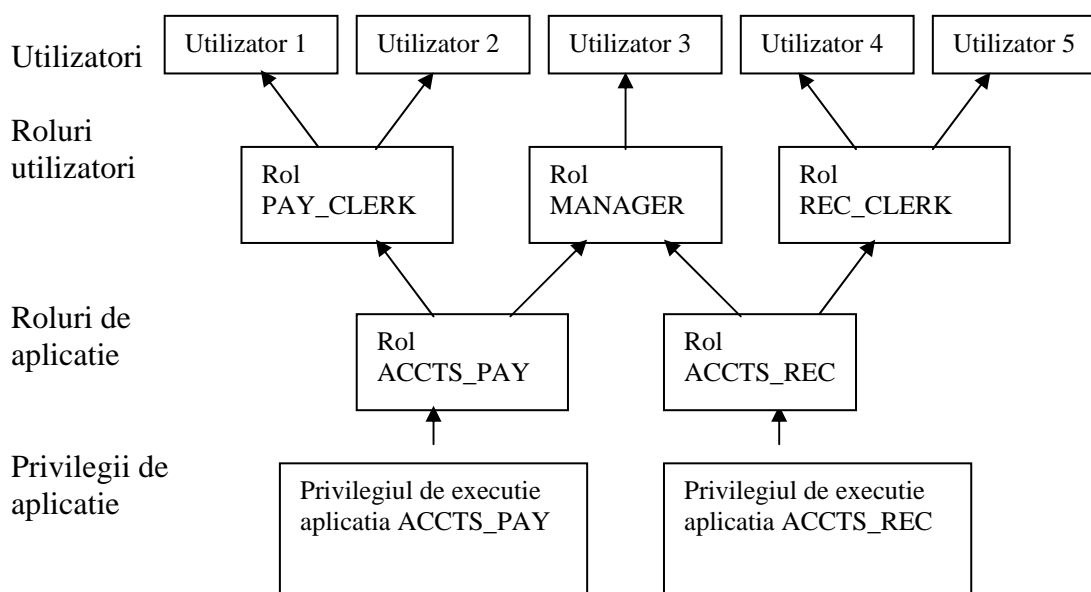
Serverul Oracle furnizeaza controlul accesului discretionar, care este un mod de a restrictiona accesul la informatii bazat pe privilegii. Privilegiile corespunzatoare trebuie asiguate unui utilizator in ordinea in care utilizatorul acceseaza obiectele schemei.

Privilegiile corespunzatoare utilizatorul poate sa le acorde altor utilizatori privilegiati la discretia lor; din acest motiv acest tip de securitate este numit discretionar.

Oracle gestioneaza securitatea bazei de date folosind diferite facilitati:

- utilizatorii bazei de date si schemele
- privilegii
- roluri
- setari de memorare si cote
- limite de resurse
- audit

Figura ilustreaza relatii intre diferite facilitati de securitate Oracle.

Utilizatorii bazei de date si schemele

Fiecare baza de date Oracle are o lista cu numele utilizatorilor. Pentru a accesa o baza de date, un utilizator trebuie sa foloseasca o aplicatie si sa incerce sa se conecteze cu un nume valid de utilizator al bazei de date. Fiecare nume utilizator are asociata o parola pentru a impiedica accesul neautorizat.

Securitatea domeniului

Fiecare utilizator are o securitate de domeniu, un set de proprietati care determina:

- actiunile (privilegiile si rolurile) disponibile utilizatorului
- cota de spatiu (spatiul disponibil) pentru utilizator
- limitele resurselor sistemului pentru fiecare utilizator (de exemplu timpul de procesare VC)

Privilegiile

Un privilegiu este un drept sa execute un tip particular de comanda SQL. Anumite exemple de privilegii includ:

- dreptul de conectare la o baza de date (crearea unei sesiuni)
- dreptul de a crea o tabela in schema sa
- dreptul de a selecta rinduri din tabela altcuiva
- dreptul de a executa procedurile memorate ale altcuiva

Privilegiile bazei de date Oracle pot fi divizate in doua categorii distincte: privilegii sistem si privilegii ale obiectelor schemei.

Privilegiile sistem permit utilizatorilor sa execute o actiune particulara a sistemului sau o actiune particulara intr-un tip particular al schemei. De exemplu, privilegiul de crea un spatiu de tabela sau a sterge rinduri din orice tabela a bazei de date, este privilegiu sistem. Mai multe privilegii sistem sint disponibile numai administratorului si dezvoltatorilor de aplicatii deoarece aceste privilegii sint foarte puternice.

Privilegiile obiectelor schemei permit utilizatorilor sa execute o actiune particulara intr-un obiect specific al schemei. De exemplu, privilegiul de a sterge rinduri intr-o tabela specificata este un privilegiu obiect. Privilegiile obiect sint acordate (asignate) utilizatorului final care poate folosi baza de date cu realizarea sarcinilor (taskurilor) specifice.

Acordarea privilegiilor

Privilegiile sint acordate utilizatorilor astfel ca utilizatorii pot accesa si modifica date in baza de date. Un utilizator poate obtine privilegii in doua feluri:

- privilegiile pot fi acordate utilizatorului explicit. De exemplu, privilegiul de a insera articole in tabela EMP poate fi acordat explicit utilizatorului SCOTT.
- privilegiile pot fi acordate rolului (un grup de privilegii) si rolul poate fi acordat la unul sau mai multi utilizatori. De exemplu, privilegiul de a insera articole in tabela EMP poate fi acordat rolului CLERK, care pe rind poate sa-l acorde utilizatorilor SCOTT si BRIAN.

Deoarece rolurile permit o mai usoara si imbunatatita gestiune a privilegiilor, privilegiile sint normal acordate rolurilor si utilizatorilor specifici.

Rolurile

Oracle furnizeaza o gestiune si control a privilegiilor prin intermediul rolurilor. Rolurile sint grupuri de privilegii inrudite care sint acordate utilizatorilor sau altor roluri. Urmatoarele proprietati ale rolurilor permit o mai usoara gestiune a privilegiilor:

- reducerea acordarii de privilegii - mai degraba decit acordarea aceluiasi set de privilegii la mai multi utilizatori, un administrator al bazei de date poata acorda privilegii pentru un grup de utilizatori inruditi atasati unui rol. Atunci administratorul bazei de date poate acorda rolul fiecarui membru al grupului.
- gestiunea dinamica a privilegiilor - cind privilegiile unui grup trebuie schimbate, numai privilegiul rolului trebuie modificat. Securitatea domeniului tuturor utilizatorilor acordati grupului rol reflecta automat schimbarile facute in rol

- disponibilitatea selectiva a privilegiilor - rolurile acordate utilizatorilor pot fi selectiv activate (disponibile utilizatorilor) sau dezactivate (indisponibile utilizatorilor). Aceasta permite un control specific al controlului privilegiilor utilizatorilor intr-o situatie data.
- constientizarea aplicatiilor - o aplicatie poate fi proiectata sa activeze sau sa dezactiveze selectiv automat rolurile cind un utilizator incearca sa foloseasca aplicatia.

Administratorul bazei de date acceseaza adesea roluri pentru o aplicatie. DBA acorda roluri aplicatiei toate privilegiile pentru rularea aplicatiei. DBA acorda rolul aplicatiei altor roluri sau utilizatori. O aplicatie care are anumite roluri diferite, fiecare acordind un diferit set de privilegii care permit mai usor sau mai greu accesul la date in timpul folosirii aplicatiei.

DBA poate crea un rol cu parola pentru a impiedica folosirea neautorizata a privilegiilor acordate rolului. Obisnuit, o aplicatie este proiectata astfel incit cind starteaza, aceasta activeaza rolul corespunzator. Ca rezultat, utilizatorul aplicatiei nu trebuie sa cunoasca parola pentru rolul aplicatiei.

Setari de memorare si cote

Oracle furnizeaza un mijloc de a limita folosirea spatiului disc alocat bazei de date, incluzind tablespace temporar si cotele pentru tablespace.

Spatiul pentru tabele (tablespace) implicit

Oricare utilizator este asociat cu tablespace implicit. Cind un utilizator acceseaza o tabela, index sau cluster si nu este specificat tablespace care sa contina fizic obiectele schemei, tablespace implicit este folosit daca utilizatorul are privilegiul sa creeze obiectele schemei si o cota din tablespace implicit. Caracteristica tablespace implicit permite Oracle sa foloseasca direct spatiu in situatia in care locatia obiectelor schemei nu este specificata.

Spatiul pentru tabele (tablespace) temporar

Fiecare utilizator are tablespace temporar. Cind un utilizator executa o comanda SQL care cere crearea segmentelor temporare (cum ar fi crearea unui index) este folosit tablespace temporar. Prin directionarea tuturor segmentelor temporare ale utilizatorului la tablespace separat, tablespace separat poate reduce activitatilo I/O intre segmente temporare si alte tipuri de segmente.

Cotele de spatiu pentru tabele (tablespace)

Oracle poate limita cantitatea de spatiu total disponibila obiectelor din schema. Cotele (limitele de spatiu) pot fi stabilite pentru fiecare spatiu de tabela disponibil unui utilizator. Caracteristica de securitate a spatiului de tabela permite controlul selectiv ale cantitatii de spatiu disc care poate fi consumat de un obiect specific al schemei.

Profile si limite de resurse

Fiecarui utilizator ii este asigurat un profil care specifica limitarile anumitor resurse sistem disponibile utilizatorului, incluzind:

- numarul sesiunilor concurente pe care utilizatorul le poate stabili
- timpul de procesare CPU
 - disponibil utilizatorului
 - disponibil unui singur apel Oracle facut de o comanda SQL
- cantitatea de I/O logice
 - disponibile unei sesiuni utilizator
 - disponibile unui singur apel Oracle facut de o comanda SQL
- cantitatea de timp nefolosita permisa unei sesiuni utilizator

- cantitatea de timp de conectare permisa unei sesiuni utilizator
- restrictii de parola
 - blocarea contului dupa mai multe incercari de conectare nereusite
 - perioada de avizare si de gratie a parolei
 - reutilizarea parolei si restrictia complexa

Pot fi create diferite profile si asigurate individual fiecarui utilizator al bazei de date. Un profil implicit este prezent pentru toti utilizatorii asignati explicit unui profil. Caracteristica de limitare a resurselor impiedica consumul excesiv de resurse ale sistemului.

Auditarea

Oracle permite auditul selectiv (monitorizarea inregistrata) a actiunilor utilizatorului in ajutorarea investigarii utilizarii suspicioase a bazei de date. Auditul poate fi facut la trei nivele diferite:

- auditul comenzii - este auditul specific comenzii SQL fara sa priveasca un obiect specific numit de schema. (In plus, declansatoarele bazei de date permit DBA sa extinda si sa personalizeze caracteristica intrinseca de auditare). Auditul comenzii poate fi extins sa auditeze toti utilizatorii sistemului sau poate fi folosit pentru auditarea numai a utilizatorilor selectati ai sistemului. De exemplu, auditul comenzii pentru utilizator poate audita conexarile de la baza de date a utilizatorilor SCOTT si LORI.
- auditul privilegiului - este auditul celor mai puternice privilegii sistem fara sa priveasca un nume de obiect specific din schema. Poate fi extins sa auditeze toti utilizatorii sau focalizat numai la utilizatori selectati.
- auditul obiectului schemei - este auditul accesului la un obiect specific al schemei fara sa priveasca utilizatorii. Auditul obiectului monitorizeaza comenzile permise prin privilegiile obiectului cum ar fi comenzile SELECT sau DELETE pentru o tabela data.

Pentru toate tipurile de audit, Oracle permite auditarea executiei cu succes a comenzii, executia esuata sau ambele. Aceasta permite monitorizarea comenzilor capricioase indiferent daca utilizatorul care a lansat comanda are privilegiile necesare pentru lansarea comenzii. Rezultatul operatiei de auditare este inregistrat intr-o tabela referita ca audit trail.

View-urile predefinite ale auditului Trail sint disponibile astfel incit se pot vedea usor inregistrarile de auditare.

Salvarea si restaurarea bazelor de date

- refacerea bazei de date ceruta de diferite tipuri de defectiuni
- operatii flexibile de refacere de efectuat in orice situatie
- disponibilitatea datelor in timpul operatiilor de salvare si restaurare in asa fel ca utilizatorii sistemului sa poata continua lucrul

Importanta refacerii

In orice sistem de baze de date exista intotdeauna posibilitatea defectiunilor sistem sau hardware. Daca se intilneste o defectiune care afecteaza baza de date, baza de date trebuie refacuta. Scopul, dupa defectiune, este sa se asigure ca efectul tuturor tranzactiilor realizate este reflectat in baza de date refacuta si se revine la operatiile normale cit de repede este posibil.

Tipuri de defectiuni

Anumite circumstante pot opri operatiile unei baze de date Oracle. Cele mai comune tipuri de defectiuni sint:

- erori utilizator - erorile utilizator cer ca o baza de date sa fie refacuta la un moment de timp inaintea intilnirii erorii. De exemplu, un utilizator a sters accidental o tabela.

Pentru a permite refacerea fata de erorile utilizatorilor si corelarea cu alte cerinte de refacere, Oracle furnizeaza refacerea la un moment de timp exact. De exemplu, daca un utilizator sterge accidental o baza de date, baza de date poate fi refacuta la momentul de timp dinainte ca baza sa fi fost stearsa.

- defectiuni de comanda si procese - defectiunile de comanda se intilnesc cind se manipuleaza gresit o comanda intr-un program Oracle (de exemplu comanda nu este o constructie SQL valida). Cind se intilneste o comanda Oracle gresita, efectele comenzii sint automat anulate de Oracle si controlul este returnat utilizatorului.

O defectiune proces este o defectiune a procesului utilizator care acceseaza Oracle, cum ar fi o deconectare sau terminare anormala a procesului. Procesul defect nu poate continua sa lucreze, cu toate ca Oracle si alti utilizatori pot. Procesul background PMON detecteaza automat procesul utilizator defect sau este informat despre aceasta de SQL NET. PMON rezolva aceasta problema anulind tranzactia nerealizata a procesului utilizator si eliberind resursa pe care procesul utilizator a folosit-o.

Problemele comune cum ar fi comenzile SQL eronate sau procesele utilizator abortate nu vor opri niciodata baza de date in intregime.

Pe deasupra Oracle efectueaza automat refacerea necesara din tranzactiile nerealizate si blocheaza resursele cu un impact minim asupra sistemului sau altor utilizatori.

- defectiunea instantei - defectiunea instantei se intilneste cind apare o problema care impiedica instanta (SGA si procesele background) sa continue lucrul. Defectiunea instantei poate aparea dintr-o problema hardware cum ar fi caderea tensiunii sau dintr-o problema software cum ar fi caderea sistemului de operare. Cind o instanta se defecteaza, datele din bufferele SGA nu sint scrise in fisierele de date.

Defectiunea instantei cere refacerea instantei. Refacerea instantei este facuta automat de Oracle cind instanta este restartata. Redo log este folosit pentru refacerea datelor din bufferele SGA care au fost pierdute cind o instanta s-a defectat.

- defectiunea discului - o eroare care se intilneste cind se incearca citirea sau scrierea unui fisier care este cerut sa opereze baza de date. Aceasta este denumita defectiune disc deoarece este o problema fizica cu citirea sau scrierea fizica a fisierelor pe disc. Cel mai comun exemplu este cind crapa fata discului, ceea ce aduce la pierderea tuturor fisierelor de pe disc. Fisierele diferite pot fi afectate de acest tip de defectiuni ale discului, fisiere de date, fisiere redo log si fisiere de control. De asemenea, deoarece instanta nu poate functiona corespunzator, datele din bufferele SGA nu pot fi scrise permanent pe disc in fisiere de date.

O defectiune disc necesita refacerea suportului. Refacerea suportului reface fisierele de date ale bazei de date in asa fel ca informatiile sa corespunda cu cel mai recent moment dinaintea defectiunii discului, incluzind datele realizate in memorie care au fost pierdute din cauza defectiunii. Pentru completarea refacerii in cazul in defectiunii discului, sint cerute urmatoarele: salvarea anterioara a bazei de date, toate fisierele redo log si arhivele redo log.

Oracle permite refacerea completa si rapida pentru toate tipurile posibile de defectiuni hardware. Sint oferite optiuni astfel incit baza de date sa poata fi refacuta complet sau partial la un moment specific. Daca anumite fisiere sint stricate dintr-o defectiune disc dar restul bazei de date este intacta si operationala, baza de date poate ramine deschisa pina cind tabela ceruta este refacuta individual. Prin urmare, portiunea intacta a bazei de date este disponibila utilizatorilor pentru folosirea normala pina cind portiunea defecta este refacuta.

Structuri folosite pentru refacerea bazei de date

Oracle foloseste citeva structuri pentru a permite refacerea completa in cazul unei defectiuni disc sau instante: redo log, segmentele roll back, un fisier de control si daca este necesara salvarea anterioara a bazei de date.

Redo-log

Este un set de fisiere care protejeaza datele modificate, in memorie, care nu au fost scrise pe disc in fisier de date. Redo log poate contine doua parti: redo log online si redo log arhiva.

Redo-log online

Este un set de doua sau mai multe fisiere redo-log online care inregistreaza toate salvarile realizate facute in baza de date. Ori de cite ori o tranzactie este realizata, intrarile corespunzatoare redo memorate temporar in bufferele redo log ale SGA sint scrise in fisierele redo log de catre procesul background LGWR.

Fisierele redo log sint folosite intr-o maniera ciclica; de exemplu, daca redo log este constituit din doua fisiere, primul fisier este umplut, al doilea este umplut, primul este refolosit si umplut, al doilea este refolosit si umplut si asa mai departe. De fiecare data cind un fisier este umplut, i se asigneaza un numar de secventa care identifica setul de intrari redo.

Pentru a evita pierderile bazei de date facute la un singur moment al defectiunii, Oracle poate mentine mai multe seturi redo log. O multiplicare redo log online consta in copii ale fisieleror redo log pe discuri fizice separate; schimburi facute intr-un membru al grupului sint reflectate in toti membrii.

Daca un disc care contine un fisier redo log se defecteaza, alte copii ramin intacte si disponibile pentru Oracle. Operatiile sistemului nu sint intrerupte si fisierele redo log pierdute pot fi usor refacute folosind o copie intacta.

Redo log arhiva

Optional, fisierele redo log pline pot fi arhivate inainte de a fi reutilizate creind un redo log arhiva. Fisierelredo log arhivate constituie arhiva redo log.

Prezenta sau absenta arhivei redo log este determinata de modul in care este folosit redo log.

ARCHIVELOG - fisierele redo log pline sint arhivate inainte ca sa fie refolosite ciclic.

NOARCHIVELOG - fisierele umplute nu sint arhivate. In modul ARCHIVELOG, baza de date poate fi refacuta complet in ambele cazuri: defectiunea instantei sau a discului. Baza de date poate fi salvata cind este deschisa si disponibila utilizatorilor. Cu toate acestea, operatii administrative suplimentare sint cerute pentru mentinerea arhivei redo log. Daca baza de date opereaza NOARCHIVE, baza de date poate fi refacuta complet fata de defectiunea instantei dar nu fata de defectiunea discului. In plus, baza de date poate fi salvata numai cind este inchisa complet. Deoarece nu se creeaza arhiva redo log, nu este cerut lucru suplimentar pentru administrator.

Fisierele de control

Fisierele de control mentin, printre altele, informatii despre structura fisieleror bazei de date si secventa redo log curenta scrisa de LGWR. In timpul procedurii de refacere, informatia din fisierul de control este folosita sa coordoneze automat procesul de refacere.

Multiplicarea fisieleror de control

Aceasta caracteristica este similara cu multiplicarea redo log: un numar de fisiere de control identice pot fi mentinute de Oracle, care le actualizeaza pe toate simultan.

Segmentele rollback

Segmentele rollback inregistreaza informatiile rollback folosite de anumite functii Oracle. In timpul refacerii bazei de date dupa ce toate schimbarile inregistrate in redo log s-au aplicat, Oracle foloseste informatiile segmentelor rollback pentru a reface tranzactiile nerealizate. Deoarece segmentele rollback sint memorate in bufferele bazei de date, aceste informatii sint protejate automat prin redo log.

Salvarile bazei de date

Deoarece unul sau mai multe fisiere pot fi fizic stricate ca rezultat al defectiunii discului, refacerea mediului cere restaurarea fisierelor stricate din cea mai recenta operatie de salvare a bazei de date. Sint anumite moduri de salvare a fisierelor bazei de date.

Salvarea integritatii bazei de date

O salvare a integritatii bazei de date este o operatie de salvare sistem a fisierelor de date, fisierelor redo log si a fisierelor de control. Salvarea completa se executa cind baza de date este inchisa si nedisponibila pentru utilizare.

Salvare partiala

O salvare partiala este o operatie de salvare a unei parti a bazei de date. Salvarea fisierelor unei tabele de spatiu sau a fisierelor de control este un exemplu de salvare partiala. Salvarea partiala este folosita numai cind baza de date opereaza in mod ARCHIVELOG.

O varietate de salvari pariale pot fi facute in concordanta cu strategia de salvare. De exemplu, se pot salva fisierele de date si fisierele de control cind baza de date este deschisa sau inchisa sau cind o tabela de spatiu specificata este online sau offline. Deoarece redo log opereaza in modul ARCHIVELOG, nu sint necesare salvari suplimentare ale redo log; arhiva redo log este o salvare a fisierelor redo log pline.

Pasii de baza pentru refacerea bazei de date

Depinzind de modul in care DBW scrie bufferele bazei de date, la un moment dat, un fisier de date poate contine blocuri modificate prin tranzactii nerealizate si poate sa nu contina blocuri modificate prin tranzactii realizate. Deci, dupa o defectiune pot rezulta doua situatii:

- blocuri continind modificari realizate care nu au fost scrise in fisierele de date astfel incit schimbarile apar numai in redo log. Deci, redo log contine date realizate care trebuie aplicate fisierelor de date.
- deoarece redo log poate contine date care nu au fost realizate, schimbarile tranzactiilor nerealizate aplicate redolog in timpul refacerii trebuie eliminate din fisierele de date.

Pentru rezolvarea acestor situatii, sint doi pasi disponibili folositi de Oracle in timpul refacerii instantei sau mediului: rolling forward sau rolling back (rulare inainte si rulare inapoi).

Rulare inainte

Primul pas al refacerii este rularea inainte care consta in refacerea in fisierele de date a tuturor schimbarilor inregistrate in redo log.

Rularea inainte se efectueaza complet astfel ca mai multe fisiere redo log sint necesare pentru a aduce inapoi fisierele de date la momentul cerut. Daca toate informatiile redo sint online, Oracle efectueaza refacerea automat cind baza de date startea. Dupa rularea inainte, fisierele de date contin toate schimbarilerealizate cit si schimbarile nerealizate care au fost inregistrate in redo log.

Rulare inapoi

Rularea inapoi este numai o jumătate de refacere. După rularea înainte toate schimbările care nu au fost realizate trebuie anulate. După ce fișierele redo log au fost aplicate segmentele rollback sunt folosite să identifice și să anuleze tranzacțiile care nu au fost realizate și totuși înregistrate în redo log. Procesul este numit rulare inapoi (rolling back). Oracle completează acest pas automat.

Managerul Recovery

Managerul Recovery este un utilitar Oracle care gestionează operațiile de salvare și restaurare.

Manager Recovery menține un catalog de refacere (recovery catalog) obligatoriu, care conține informații despre fișierele de backup și fișierele archive log. Recovery Manager folosește recovery catalog pentru a automatiza operațiile de restaurare și refacere a suportului de înregistrare.

Recovery catalog conține:

- informații despre backupurile fișierelor de date și fișierelor archive log
- informații despre copiile fișierelor de date
- informații despre fișierele redo log arhivate și copiile acestora
- informații despre schema fizică a bazei de date destinație
- secvențe de comenzi numite stored scripts

Modelul Obiect-relational pentru gestionarea bazelor de date

Sistemele de gestionare a bazelor de date au evoluat de la modelul ierarhic la modelul relational. Modelul acceptat în cea mai mare măsură este modelul relational. Oracle extinde modelul relational la modelul obiect-relational care face posibilă memorarea unui model complex într-o bază de date relatională.

Modelul relational

Modelul relational are trei aspecte majore:

- structurile - structurile sunt obiecte definite (tabele, view-uri, indici) care memorează sau accesează datele unei baze de date. Structurile și datele conținute în acestea pot fi manipulate prin operații.
- operațiile - operațiile sunt acțiuni definite clar care permit utilizatorilor să manipuleze datele și structurile bazei de date. Operațiile bazei de date trebuie să adere la un set predefinit de reguli de integritate.
- reguli de integritate - sunt legi care stabilesc ce operațiuni sunt permise datelor și structurilor bazei de date. Regulile de integritate protejează datele și structurile bazei de date.

Sistemul de gestionare a bazelor de date relationale oferă beneficii cum ar fi:

- independența între memorarea fizică a datelor și structura logică a bazei de date
- accesarea variată și ușoară a datelor
- flexibilitate completă în proiectarea bazei de date
- reducerea memorării datelor și redundanței

Modelul relational obiect

Modelul relational obiect permite utilizatorilor să definească tipuri de obiecte, specificând structura datelor și metodele de operare a datelor și folosirea acestor tipuri de date într-un model relational.

Un obiect are trei componente:

- numele - care serveste la identificarea unica a tipului de obiect
- attributele - care sint tipuri de date definite implicit sau alte tipuri definite de utilizator
- metodele - care sint functii sau proceduri scrise in PL/SQL si memorate in baza de date sau scrise in limbaj C si memorate extern.

Metodele implementeaza operatii specifice pe care aplicatiile le pot efectua asupra datelor. Fiecare tip de obiect are o metoda de constructie care face obiectul nou in concordanta cu tipul de data specificat.

Scheme si obiectele schemei

Schema este o colectie de obiecte ale bazei de date care sint disponibile unui utilizator. Obiectele schemei sint structuri logice care refera direct datele bazei de date. Obiectele schemei includ structuri cum ar fi tabele, view-uri, secvente, proceduri memorate, sinonime, indexuri, clustere si tabele legate. (Nu exista nici o relatie intre spatiul pentru tabele si schema; obiecte din aceeaasi schema pot fi in spatii pentru tabele diferite si un spatiu pentru tabele poate retine obiecte din scheme diferite).

Tabela

Tabela este unitatea de baza a memorarii datelor in baza de date Oracle. Tabelele bazelor de date contin toate datele accesibile utilizatorilor.

Datele tablei sint memorate in rinduri si coloane. Fiecare tabela este definita printr-un nume de tabela si un set de coloane.

Fiecarei coloane i se da un nume de coloana, un tip de data (CHAR, DATE sau NUMBER) si o dimensiune (care poate fi predeterminata de tipul datei, ca de exemplu DATA) sau scala si precizie (numai pentru tipul de date NUMBER). Odata ce o tabela este creata, rinduri valide de date pot fi inserate in tabela. Rindurile tablei pot fi interogate, sterse sau actualizate.

View-uri

Un view este o prezentare personalizata datelor din una sau mai multe tabele. Un view poate fi gindit si ca "interogare memorata" (stored query).

View-urile nu contin si nu memoreaza date, ei deriva aceste date din tabele in care isi au baza referite ca tabele de baza ale view-ului. Tabelele de baza pot pe rind sa fie tabele sau pot fi ele insele view-uri.

Ca si tabelele, view-urile pot fi interogate, actualizate, inserat in ele, sters din ele cu anumite restrictii. Toate operatiile efectuate in view-ul curent afecteaza tabelele de baza ale view-ului.

View-urile sint folosite adesea astfel:

- furnizeaza un nivel de securitate suplimentar al tablei prin restrictionarea accesului la un set predeterminat de rinduri sau coloane ale tablei. De exemplu, un view al unei table poate fi creat in asa fel incit coloanele sensibile (ca de exemplu informatii despre salariu) sa nu fie incluse in definitia view-ului.
- ascunde complexitatea datelor. De exemplu, un singur view poate combina tabela de salarii pe 12 luni pentru a furniza date pe un an pentru raportare si analiza. Un singur view poate fi deasemenea creat pentru a crea o imbinare a coloanelor sau rindurilor care au o legatura in mai multe tabele. Totusi, view-ul ascunde faptul ca datele curente provin din anumite tabele.
- simplifica comenzile pentru utilizator. De exemplu, view-urile permit utilizatorilor sa selecteze informatii din mai multe tabele fara sa ceara utilizatorilor sa cunoasca cum se executa subcererile corelate.

- prezinta datele intr-o perspectiva diferita de a tabelii de baza. De exemplu, view-urile furnizeaza un mod de redenumire a coloanelor fara a afecta tabelele pe care view-ul este bazat.
- memoreaza cereri complexe. De exemplu, o cerere poate efectua calcule extensive cu datele tabelii. Prin salvarea acestei cereri cu un view calculele sint executate numai cind view-ul este cerut.

View-urile care sint implicate intr-o combinatie (o comanda SELECT care selecteaza date din mai multe tabele) cu doua sau mai multe tabele pot fi actualizate numai in anumite conditii.

Secvente

Secventele genereaza o lista de numere unice pentru coloane numerice ale tabelilor bazei de date. Secventele simplifica programarea aplicatiilor prin generarea automata a unei valori numerice unice pentru rindurile unui sau mai multor tabele. De exemplu, se presupune ca doi utilizatori insereaza simultan noi rinduri ale angajatilor din tabela EMP.

Prin folosirea unei secvente care sa genereze un numar unic al angajatului pentru coloana EMPNO, nici unul dintre utilizatori nu va astepta pentru ca celalalt sa introduca urmatorul numar disponibil al angajatului. Secventa genereaza automat valoarea corecta pentru fiecare utilizator.

Numerele de secventa sint independente de tabele astfel ca aceeaasi secventa poate fi folosita pentru una sau mai multe tabele. Dupa creare, o secventa poate fi folosita de numerosi utilizatori ca sa genereze un numar curent de secventa.

Unitatile de program

Termenul de unitate de program este folosit sa refere o procedura memorata, functie, pachet, declansator si blocuri anonime.

O procedura sau functie este un set de comenzi SQL si PL/SQL grupate impreuna ca o unitate executabila sa execute o sarcina specifica.

Procedurile si functiile permit sa se combine usurinta si flexibilitatea SQL cu functionalitatile procedurale ale limbajului de programare structurat. Folosind PL/SQL, asemenea proceduri si functii pot fi definite si memorate in baza de date pentru folosire continua. Procedurile si functiile sint identice cu exceptia ca functia returneaza intotdeauna o singura valoare apelantului in timp ce procedura nu returneaza valoare apelantului.

Pachetele furnizeaza o metoda de incapsulare si memorare a procedurilor inrudite, functiilor noi sau altor pachete construite impreuna ca o unitate in baza de date. Pachetele furnizeaza beneficii administratorului bazei de date sau dezvoltatorului de aplicatii in paralele cu cresterea functionalitatii si performantelor bazei de date.

Sinonime

Sinonimul este un alias pentru o tabela, view, secventa sau unitate de program. Un sinonim nu este un obiect al schemei, dar in schimb este o referire directa la obiectul schemei. Este folosit pentru:

- marcarea numelui real si proprietarului obiectului schemei
- permite accesul public la obiectul schemei
- permite transparenta locatiei pentru tabele, view-uri sau unitati de programe fata de baza de date de la distanta
- simplifica comenzile SQL pentru utilizatorii bazei de date

Sinonimul poate fi public sau privat. Un utilizator individual poate crea un sinonim privat care este disponibil numai acestui utilizator. Administratorul bazei de date creeaza cel mai

adesea sinonime publice care fac obiectele de baza ale schemei disponibile pentru uzul general al sistemului si al oricarui utilizator al bazei de date.

Indeksi, clustere si clustere hash

Sint structuri optionale asociate cu tabelele care sint create pentru a creste performantele regasirii datelor.

Indeksi sint creati sa creasca performanta regasirii datelor. Indexul ajuta la localizarea informatiei specifice mai repede. Cind se proceseaza o cerere, Oracle cauta anumite sau toate indecsurile disponibile pentru a localiza mai eficient rindurile curente. Indeksi sint folositi cel mai mult cind aplicatiile interogheaza adesea tabele cu un anumit criteriu al rindurilor (de exemplu, salariatii cu salariul mai mare decit o valoare specificata) sau un rind specific.

Indeksi sint creati in una sau mai multe coloane ale tabelului. Odata creat, un index este automat mentinut si folosit de Oracle. Schimbrile in datele tabelului (adaugare de noi rinduri, actualizarea sau stergerea rindurilor) sint automat incorporate in toti indeksi cu transparenta completa fata de utilizator.

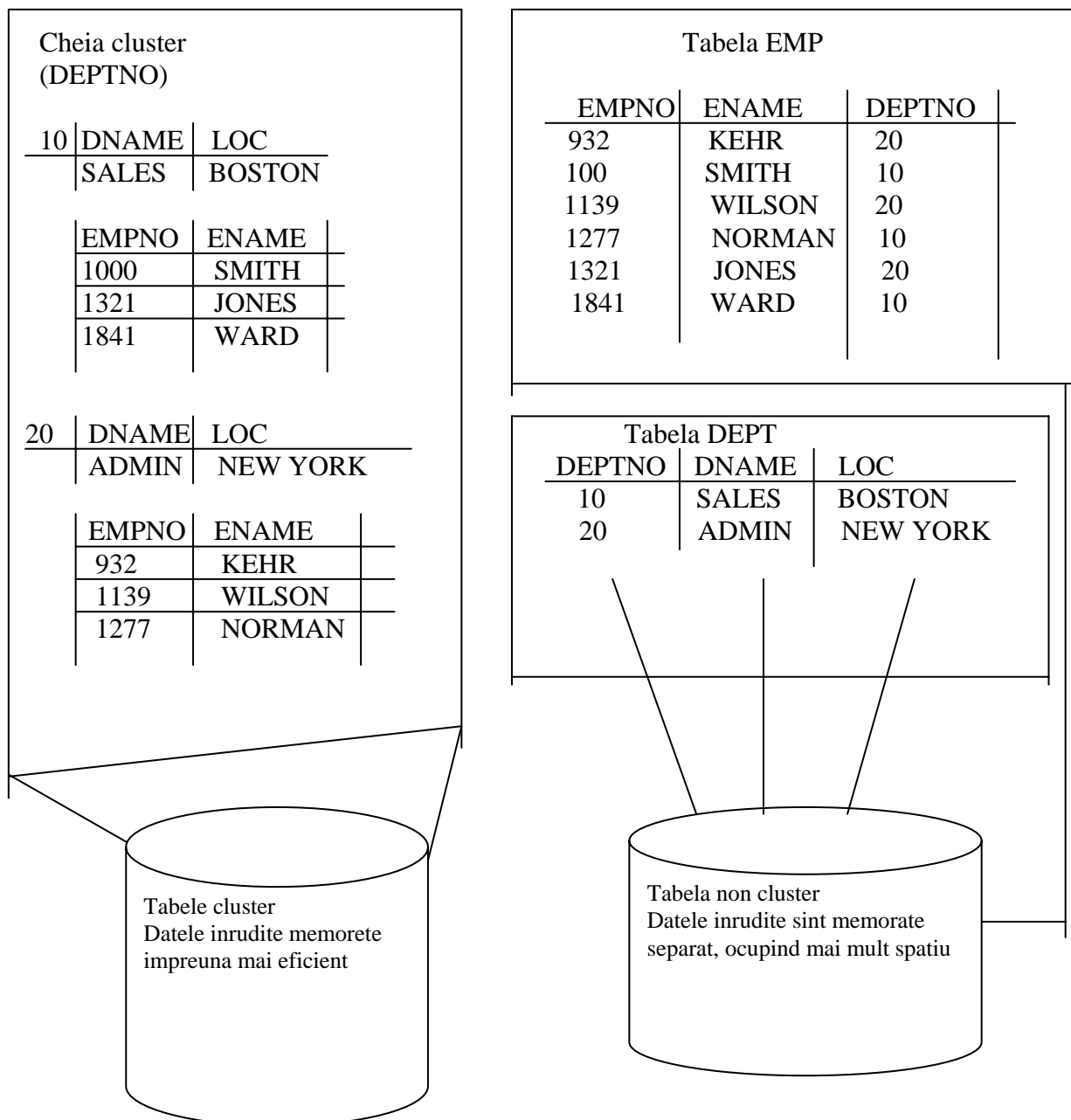
Indeksi sint logic si fizic independenti de date. Acestia pot fi stersi sau creati in orice moment fara sa afecteze tabelele sau alti indeksi. Daca un index este sters, aplicatia continua sa functioneze; totusi accesul la datele anterior indexate poate fi mai lent.

Oracle 8 permite partitionarea indecsilor.

Clusterele sint o metoda optionala de a memora tabele. Clusterul este un grup de una sau mai multe tabele fizic memorate impreuna deoarece acestea partajeaza coloane comune si sint adesea folosite impreuna. Deoarece rindurile cu legatura intre ele sint memorate fizic impreuna, timpul de acces la ele este redus.

Coloanele inrudite ale tabelurilor din cluster sint numite cheia clusterului. Cheia clusterului este indicata in asa fel ca scade cantitatea de operatii I/O la minim. Deoarece datele din cheia cluster ale unui index cluster sint memorate odata pentru mai multe tabele, clusterul memoreaza mai eficient decit daca tabelele ar fi memorate individual.

Tabele cluster si tabele non cluster

Clusterul poate deasemenea creste performanta regasirii datelor in dependenta de distributia datelor si a operatiilor SQL cel mai des efectuate asupra datelor. In particular, tabelele cluster care sint interogate in legatura beneficiaza de folosirea clusterului deoarece rindurile comune ale tabelor legate sint regasite cu aceeasi operatie I/O.

Clusterul nu efectueaza aplicatiile. Faptul ca o tabela este sau nu parte a clusterului este transparenta utilizatorului si aplicatiei. Datele memorate in clustere sint accesate prin SQL in acelasi mod in care sint accesate datele memorate in tabele non cluster.

Clusterelor hash ofera o cautare mai buna decit folosirea tabelii indexate sau a indecsului cluster cind o tabela este adesea interogata cu interogari de egalitate (de exemplu sa se returneze toate rindurile pentru departamentul 10). Pentru aceste cereri, valoarea specificata a

cheii clusterului este imbunatatita. Valoarea rezultata a cheii puncteaza direct zona din care memoreaza rindurile.

Legaturi intre baze de date

Legaturile intre bazele de date sint obiecte ale schemei care descriu o cale de la o baza de date la alta. Legaturile intre bazele de date sint create implicit cind este facuta o referinta la un nume global de obiect intr-o baza de date distribuita.

Dictionarul datelor

Fiecare baza Oracle are un dictionar al datelor. Un dictionar al datelor Oracle este un set de tabele si view-uri care sint folositi ca referiri read-only asupra bazei de date. De exemplu, un dictionar al datelor memoreaza informatii despre structura logica si fizica a bazei de date. In plus la aceste informatii pretioase, un dictionar poate deasemenea sa memoreze informatii ca:

- utilizatori valizi ai bazei de date Oracle
- informatii despre restrictiile diferite pentru tabelele bazei de date
- cit spatiu este alocat pentru obiectele schemei si cit de mult este in uz

Un dictionar este creat cind este creata baza de date. Pentru a reflecta cu acuratete starea bazei de date in orice moment, dictionarul este automat actualizat de Oracle ca raspuns la actiunile specifice (cum ar fi modificarea structurii bazei de date). Dictionarul este critic pentru operatiile bazei de date. De exemplu, in timpul operarii bazei de date, Oracle citește dictionarul pentru a verifica daca obiectele schemei exista si daca utilizatorii au drepturi corespunzatoare de acces.

Accesul la date

Cerinte generale pentru DBMS:

- standard acceptat pentru limbajul de acces
- controlul si pastrarea consistentei informatiilor bazei de date in timpul manipularii
- furnizarea unui sistem de detinere a rolurilor pentru mentinerea integritatii informatiilor
- oferirea unei performante inalte

SQL

SQL este un limbaj simplu si puternic de acces si este un limbaj standard pentru un sistem de gestiune a bazelor de date relationale.

O comanda SQL este un sir text care este transmis Oracle pentru a-l executa. O comanda SQL poate fi echivalata cu o propozitie completa SQL ca in

```
SELECT ename, deptno FROM emp;
```

Numai o comanda completa SQL poate fi executata, pe cind un fragment de propozitie, cum ar fi `SELECT ename`, genereaza o eroare indicind ca este nevoie de mai mult text inainte de a putea fi executata comanda.

Comenzile SQL se impart in urmatoarele categorii:

- comenzi ale limbajului de definire a datelor (DDL)
- comenzi de manipulare a datelor (DML)
- comenzi de control a tranzactiilor

- comenzi de control a sesiunii
- comenzi de control a sistemului
- comenzi SQL de incapsulare (embedded)

DDL - comenzile DDL definesc, intretin si sterg obiectele schemei cind acestea nu sint necesare timp lung. Comenzile DDL includ deasemenea comenzi care permit utilizatorului sa acorde drepturi sau privilegii altui utilizator ca sa acceseze baza de date si obiecte specifice din baza de date.

DML - comenzile DML manipuleaza datele bazei de date. De exemplu, interogarea, inserarea, actualizarea si stergerea rindurilor unei tabele sint toate operatii DML; blocarea unei tabele sau view si examinarea planului executiei unei comenzi SQL sint deasemenea operatii DML.

Comenzi de control a tranzactiilor - sint comenzi care gestioneaza schimbarile efectuate de comenzile DML. Acestea permit dezvoltatorului de aplicatii sa grupeze schimbarile intr-o tranzactie logica. Exemplele includ COMMIT, ROLLBACK si SAVEPOINT.

Comenzi de control a sesiunii - permit utilizatorului sa controleze proprietatile sesiunii curente, incluzind activarea si dezactivarea rolurilor si schimbarea setarilor limbajului. Cele doua comenzi de control a sesiunii sint ALTER SESSION si SET ROLE.

Comenzi de control al sistemului - schimba proprietatile instantei server Oracle. Singura comanda este ALTER SYSTEM; aceasta permite schimbari cum ar fi stabilirea numarului minim de servere partajate, distrugerea unei sesiuni sau executia altor sarcini.

Comenzi SQL de incapsulare - aceste comenzi incorporeaza comenzi DDL, DML si de control a tranzactiilor intr-un program procedural (cum ar fi cele folosite cu Oracle Precompiler). Exemplele includ OPEN, CLOSE, FETCH, EXECUTE.

Tranzactiile

Tranzactia este o unitate logica de lucru care cuprinde una sau mai multe comenzi SQL executate de un singur utilizator. In concordanta cu standardul ANSI/ISO SQL, cu care Oracle este compatibil, o tranzactie incepe cu prima comanda SQL executabila. O tranzactie se termina cind este explicit realizata sau anulata de catre utilizator.

Se considera o baza de date bancara. Cind un cumparator transfera bani din contul saving in contul cheking, tranzactia trebuie sa constea in trei operatii separate: scaderea contului saving, cresterea contului cheking si inregistrarea tranzactiei in jurnalul de tranzactii.

Oracle trebuie sa garanteze ca toate trei comenzile sint executate pentru intretinerea conturilor in balanta corespunzatoare.

```
UPDATE saving_accounts
set balance=balance-500
where account=3209;
```



```
UPDATE saving_accounts  
set balance=balance+500  
where account=3208;
```

```
INSERT INTO journal VALUES  
(journal_seg.NEXTVAL,'1B'  
3209,3208,500)
```

```
COMMIT WORK
```

Realizarea tranzactiilor si anulara (roll back)

Schimbarile facute de comenzile SQL care constituie o tranzactie pot fi realizate sau anulata. Dupa ce o tranzactie este realizata sau anulata, urmatoarea tranzactie incepe cu urmatoarea comanda SQL.

Realizarea unei comenzi face permanente schimbarile rezultate din toate comenzile SQL ale tranzactiei. Schimbarile facute de comenzile SQL ale tranzactiei devin vizibile altor tranzactii ale sesiunii utilizator care starteaza numai dupa ce tranzactia este realizata.

Anularea unei tranzactii retrage oricare schimbari rezultate din comenzile tranzactiei. Dupa ce o tranzactie este anulata, date afectate sint neschimbate ca si cum comanda SQL din tranzactie nu ar fi fost executata niciodata.

Puncte de salvare

Pentru tranzactiile lungi, care contin mai multe comenzi SQL, marcaje intermediare sau puncte de salvare pot fi declarate cu rolul de a imparti o tranzactie in parti mai mici.

Prin utilizarea punctelor de salvare, se poate marca arbitrar lucrul la un punct oarecare intr-o tranzactie lunga. Aceasta permite optiunea unei anulari ulterioare executata de la punctul curent al tranzactiei la punctul de salvare declarat din tranzactie.

De exemplu, se poate folosi un punct de salvare intr-o serie complexa de actualizari, astfel ca daca se intimpla o eroare nu trebuiesc se relanseze nici o comanda .

Consistenta datelor folosind tranzactiile

Tranzactiile permit utilizatorului bazei de date sau dezvoltatorului de aplicatii compatibilitatea garantarii consistentei schimbarii datelor, atit timp cit comenzile SQL dintr-o tranzactie sint grupate logic. O tranzactie consta in toate elementele necesare ale unei unitati logice de lucru. Datele din toate tabelele referite sint intr-o stare consistenta inainte de inceperea tranzactiei si dupa terminarea ei. Tranzactiile sint consistente numai daca comenzile SQL pe care le cuprind fac schimbari consistente in date.

De exemplu, operatiunea bancara. Un transfer intre doua conturi (tranzactia) poate include cresterea unui cont (o comanda SQL), descresterea altui cont (o comanda SQL) si inregistrarea in jurnalul tranzactiilor (o comanda SQL). Toate actiunile vor esua sau se vor desfasura impreuna; creditul nu poate fi realizat fara debit. Alte actiuni diferite, cum ar fi un nou depozit in cont, pot sa nu fie incluse in transferul dintre conturi; aceste comenzi pot fi in alte tranzactii.

PL/SQL

PL/SQL este limbajul procedural Oracle, extensia SQL.

PL/SQL combina usurinta si flexibilitatea SQL cu procedurile functionale ale programarii structurate cum ar fi IF...THEN, WHILE, LOOP.

Cind proiecteaza o aplicatie, dezvoltatorul trebuie sa considere avantajele folosirii PL/SQL memorat:

- deoarece codul PL/SQL poate fi memorat centralizat intr-o baza de date, traficul in retea dintre aplicatii si baza de date este redus, ceea ce duce la cresterea performantelor
- accesul la date poate fi controlat prin cod PL/SQL memorat. In acest caz, utilizatorii PL/SQL pot accesa date numai ca intentie a dezvoltatorului de aplicatii
- blocurile PL/SQL pot fi trimise de aplicatie la o baza de date, executind operatii complexe fara trafic excesiv in retea.

Cind PL/SQL nu este memorat in baza de date, aplicatiile pot trimite blocuri PL/SQL la baza de date mai degrabă decât comenzi individuale SQL, prin acestea reducându-se traficul in retea. Diferite unitati de program pot fi definite si memorate centralizat in baza de date.

Proceduri si functii

Procedurile si functiile sunt un set de comenzi PL/SQL si SQL care sunt grupate impreuna ca o unitate sa rezolve o problema specifica sau sa execute un set de sarcini inrudite.

O problema este creata si memorata intr-o forma compilata in baza de date si poate fi executata de utilizator sau o aplicatie a bazei de date. Procedurile si functiile sunt identice cu exceptia ca functia returneaza o singura valoare apelantului in timp ce procedurile nu returneaza valori apelantului.

Pachete

Pachetele furnizeaza o metoda de incapsulare si memorare a procedurilor inrudite, functiilor, variabilelor si alor pachete construite impreuna ca o unitate a bazei de date.

Pe langa faptul ca permit administratorului si dezvoltatorului abilitatea de a organiza asemenea structuri, acestea ofera si cresterea functionalitatii (de exemplu, variabilele globale impachetate pot fi declarate si folosite de orice procedura din pachet) si performantei (de exemplu, toate obiectele pachetului sunt analizate, compilate si incarcate in memorie o data).

Declansatoarele bazei de date

Oracle permite scrierea procedurilor care sunt executate automat ca rezultat al inserarilor, stingerilor sau actualizarilor tabeli. Aceste proceduri se numesc declansatoare ale bazei de date.

Declansatoarele pot fi folosite intr-o varietate de moduri pentru gestionarea informatiei din baza de date. De exemplu, acestea pot fi folosite pentru generarea automata a datelor, auditarea modificarii datelor, fortarea restrictionarilor complexe.

Metodele

O metoda este o procedura sau o functie care este parte a definitiei unui tip de date definit de utilizator (tip obiect, tabela imbricata, tablou de variabile).

Metodele difera de procedurile memorate:

- metoda se invoca prin referire la un obiect al tipului asociat
- metoda are acces complet la attributele obiectului asociat si la informatiile despre acest tip

Fiecare tip de data definit de utilizator are o metoda de construire definita sistem, aceasta fiind o metoda care face un obiect nou in concordanta cu tipul de data specificat. Numele metodei de construire este numele tipului definit de utilizator. In cazul unui tip obiect, parametrii metodei de construire au tipul si metodele tipului obiect.

Metoda de construire este o functie care returneaza un obiect nou ca o valoare sa. Tabelele imbricate si tablourile de variabile au deasemenea metode de construire.

Metodele de comparare definesc o relatie de ordine intre obiectele unui tip de obiect dat.

Metoda map foloseste capacitatea Oracle de a compara tipuri implicate.

De exemplu, Oracle poate compara doua dreptunghiuri comparindu-le ariile daca un tip obiect denumit DREPTUNGHI are attributele LUNGIME si LATIME si se defineste o metoda map arie care returneaza un numar numit produsul atributelor LATIME si LUNGIME. O metoda ordin foloseste propria logica interna pentru a compara doua obiecte ale unui tip de obiect dat. Aceasta returneaza o valoare care codifica relatia de ordine. De exemplu, poate returna -1 daca primul este mai mic, 0 daca sint egale si 1 daca primul este mai mare.

Integritatea datelor

Este foarte important sa se garanteze ca datele adera la anumite reguli ale intreprinderii, determinate de administratorul bazei de date sau dezvoltatorul de aplicatii. De exemplu, se presupune ca regula este ca nici un rind din tabela INVENTORY nu poate contine o valoare mai mare decit 9 in coloana SALE-DISCOUNT. Daca o comanda INSERT sau UPDATE incearca sa incalce aceasta regula, Oracle trebuie sa anuleze comanda invalida si sa returneze o eroare in aplicatie. Oracle furnizeaza restrictii de integritate si declansatoare ca solutii pentru gestiunea regulilor de integritate a bazei de date.

Restrictii de integritate (constringeri)

O restrictie de integritate este un mod de a defini reguli pentru coloanele unei tabele. O restrictie de integritate este o declaratie asupra datelor tabelei care este intotdeauna adevarata:

- daca se creeaza o restrictie de integritate pentru o tabela si anumite tabele care exista nu satisfac restrictia, restrictia nu se poate aplica
- dupa ce restrictia s-a definit, daca rezultatul oricarei comenzi DML incalca restrictia, comanda este anulata si se returneaza o eroare.

Restrictia de eroare este definita ca o tabela si memorata ca parte a definitiilor tabelei in dictionarul bazei de date, astfel ca toate aplicatiile trebuie sa adere la acelasi set de regula. Daca o regula se schimba, este necesar sa fie schimbata o data la nivelul bazei de date si nu de fiecare data pentru fiecare aplicatie.

Restrictiile suportate de Oracle

NOT NULL- dezactiveaza intrarile goale coloanele tabelei

UNIQUE - dezactiveaza valorile duble intr-o coloana sau set de coloane

PRIMARY KEY - dezactiveaza valorile duble si nule intr-o coloana sau set de coloane

FOREIGN KEY - cere ca fiecare valoare dintr-o coloana sau set de coloane corespunde unei valori cheie unica sau primara din tabela corespondenta. (Restrictia FOREIGN KEY defineste o actiune de integritate de referinta care dicteaza ce va face Oracle cu datele dependente daca datele acestei referinte sint alterate)

CHECK - dezactiveaza valorile care nu satisfac expresia logica a restrictiei.

CHEI (KEYS)

Termenul chei (keys) este folosit in definitiile unor anumite tipuri de restrictie de integritate. O cheie este coloana sau setul de coloane incluse in definitia unui anumit tip de restrictie. Cheile descriu relatiile intre diferitele tabele ale bazei de date si coloanele datelor de baze relationale.

Tipuri de chei:

primary key - coloana sau setul de coloane incluse in definitia restrictiei PRIMARY KEY.

O valoare primary key identifica unic rindurile unei tabele. Numai o primary key poate fi definita pentru o tabela

unique key - coloana sau setul de coloane incluse in definitia restrictiei UNIQUE

foreign key - coloana sau setul de coloane inclus in definitia unei restrictii de referire

referenced key - primary key sau unique key ale unei tabele sau a tabelelor diferite care sint referite prin foreign key.

Valorile individuale ale cheilor se numesc valori cheie.

Declansatoarele bazei de date (TRIGGERE)

Actiunile centralizate pot fi diferite folosind un mod de abordare nondeclarativ (scriere de cod PL/SQL) cu declansatoarele bazei de date. Un declansator este o procedura memorata care este initiata (implicit executata) cind se lanseaza o comanda (INSERT, UPDATE sau DELETE) fata de tabela asociata. Declansatoarele pot fi folosite sa personalizeze sistemul de gestiune a bazelor de date care are caracteristici de auditare si introduce un complex de securitate si reguli de integritate. De exemplu, un declansator poate fi creat sa permita modificarea tabelor numai in timpul orelor normale de lucru ale organizatiei.

Nota: Declansatoarele permit definirea si aplicarea regulilor de integritate, declansatorul nu este identic cu regula de integritate; declansatorul defineste si aplica o regula de integritate dar nu verifica datele introduse intr-o tabela. De aceea, este recomandat folosirea declansatoarelor numai cind regulile de integritate nu pot fi aplicate prin restrictii de integritate.